

พระจี
พระปล้น

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

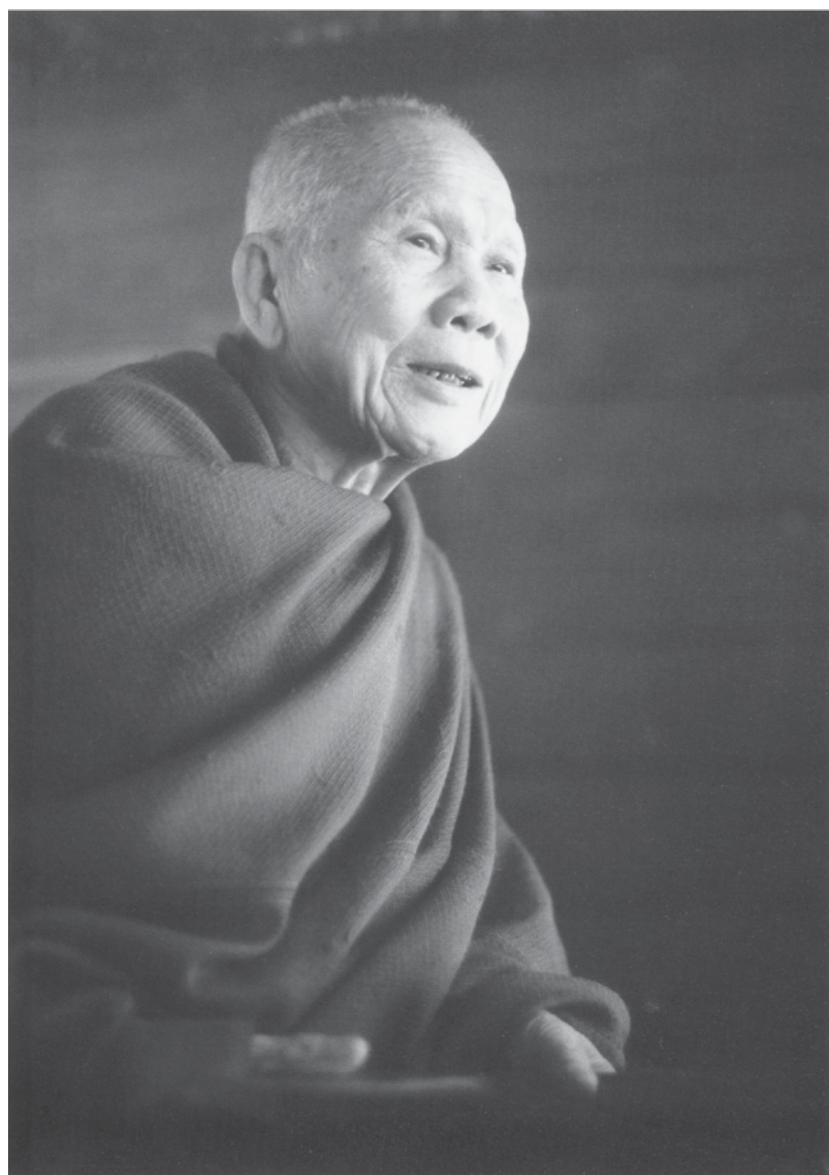
วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ) จ.มุกดาหาร

“จะสร้างได้เป็นล้านๆ เราก็ไม่อัศจรรย์
สร้างแบบนี้”

“มาพูดอวด เราเบื่ออันนี้ เราไม่ใช่คนโง่ๆ
พอที่จะไปอัศจรรย์สิ่งที่ไม่เป็นธรรม
เราไม่อัศจรรย์ เป็นโกฏิจๆ ล้านๆ ก็ตาม
เราไม่อัศจรรย์แบบนี้”

พจนานุกรม

พระจี พระปล้น

พระธรรมเทศนาโดย หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

เทศน์อบรมพระ ณ วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ)

เมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๘

“

นักปฏิบัติผู้หวังพ้นทุกข์ในวัฏสงสารแท้
บ่ได้หวังในปัจจัย ๔ ให้มาเป็นเจ้าหัวใจได้เด็ด
อาณิสงส์ของศีลของธรรม
มันหากค่อยเป็นมาเองดอก
บ่เห็นผู้ใดได้แก่ฟ้าไปบิณฑบาตสักเทื่อ

”

วชิรญาณุตไม่มีในเรา โอภาสก็ไม่มีในเรา เลียบเคียงก็ไม่มีในเรา โยมผู้ชั้นสูงนั้นเรายิ่งเคารพเราละอายเขา คนชั้นสูงมี ๒ จำพวก ชั้นสูงที่เป็นคนจนแต่มีธรรมะสูงก็เรียกว่าคนชั้นสูง ที่รวยทรัพย์ ภายนอกเขาเรียกว่าชนชั้นสูงในทางทรัพย์ภายนอก คนชั้นสูงทั้ง ทรัพย์ภายในด้วยทั้งภายนอกด้วยก็ยิ่งเกรงเขามาก เมื่อเขามาหาเราไม่ได้เอ๋ย

“เออ เห็นเราเป็นคนรวย
เมื่อเราเข้าไปหา
ท่านจะเอ๋ยให้เราช่วยอันนี้อันนั้นกระมัง”

นึกเกรงเขาจะพูด นึกเกรงเขาจะนิกรระอา เราไม่ปรารถนา ปรารถนาไปทางอื่น บางท่าน

“เวลานี้กำลังทำอันนั้นกำลังทำอันนี้
ขอให้คุณโยมช่วยปูนบ้าง
ขอให้คุณโยมช่วยเหล็กบ้าง ช่วยหินบ้าง”

มันต้องไปแถวนั้น เราไม่ไปเลย “ขาดเหล็กอยู่เท่านั้น ขาดปูน อยู่เท่านั้น ขาดอิฐอยู่เท่านั้น” ใครมีศรัทธาก็ต้องช่วย

พระจี้มันมีหลายประเภท
วิธีพระจี้ พระจี้ พระปล้น

พระเจ้าแบบหนึ่งก็เขียนจดหมายหาเขา ผู้ที่เขาเป็นคนชั้นสูง
นัดให้เขามาหาในวันนั้นในวันนี้ หรือนัดผู้ใหญ่บ้าน กำหนดมา ขอเชิญ
มาประชุมที่วัดอย่างนั้นอย่างนี้ พอเขามาประชุมหมดแล้ว คนที่มี
เกียรติมารวมที่วัด พระก็เอ่ยขึ้น

“เดี๋ยวนี้การงานก่อสร้างเป็นอย่างนั้นๆ ชาดอันนั้นๆ
พี่น้องชาวพุทธของเราจะว่ายังไง
ใครจะเห็นดียังไงบ้าง ใครจะช่วยยังไงบ้าง”

เรียกว่าจี้ หรือเรียกว่าจับตัวมาเรียกค่าไถ่ เรียกค่าไถ่ค่าถอน

ที่นี้เมื่อถามในที่ประชุม คนพอหน้าผ้าพอดตา “ดิฉันก็จะช่วย
สักพันหนึ่ง”

เมื่อคนหนึ่งเอ่ยขึ้นแล้ว คนหนึ่งก็จะเอ่ยขึ้นสัก ๕๐๐ บาท
ก็ไม่ได้อีก คนนี้ก็หนึ่งพัน จำพวกรายสิบก็ต้องสิบเหมือนกันหมด
จำพวกรายร้อยก็ต้องร้อยด้วยกันหมดที่นี้ นั่นเรียกว่าพระลักไถ่
ลักถอน เรียกตัวมาแล้วก็ไถ่ก็ถอน

แบบหนึ่งไม่ทำอย่างนั้น

รู้จักกับคนไหนๆ ก็ขึ้นรถไป พอถึงกรุงเทพฯ ก็ไปพักอยู่แห่งใด
แห่งหนึ่ง สมมุติว่าไปพักที่มูลนิธิของหลวงปู่มั่น ที่นี้ก็บอกเขา
โทรศัพท์ให้เขามาหา

“อาตมามาแล้ว อยากจะพบหน้าด้วย”

เมื่อเขามาหาแล้วก็เอละทีนี้ “เดี๋ยวนี้ข้าดอันนั้น เดี่ยวนี้ข้าดอันนี้” จึงมาหาพี่น้องทั้งหลาย นึกว่าสิ่งเหล่านี้พี่น้องทั้งหลาย ญาติโยมทั้งหลายคงถือว่าเป็นเรื่องเล็กน้อย เพราะอยู่ในเมืองหลวง เพราะไม่เหมือนคนบ้านนอก เป็นคนหากินพอกพอต้องทุกๆ ท่าน ก็ไม่นึกเห็นใคร อาตมาจึงได้มาด้วยความจำเป็น ขอให้พากัน ช่วยเหลืออันนั้นบ้างอันนี้บ้าง”

“ดิฉันช่วยเท่านั้น กระผมช่วยเท่านั้น”

ไม่ทำอย่างนั้นทีนี้ รู้จักกับใครๆ ก็เอารถส่วนตัวไป รู้จักที่พัก เขาด้วย รู้จักที่บ้านเขาด้วย เข้าไปหาไปชูเขาถึงบ้านเลย อันนี้ก็แบบหนึ่ง

บางที่เขาเร่งเก็ยจ เขาอยู่ที่นั่น เขาก็นัดลูกเขาบอกว่า

“ท่านไม่อยู่”

“ท่านไปไหน”

“ไม่ทราบ”

เขาเปือ มันมีหลายกระทง

ที่นี้กระทงหนึ่งอีก ก็เรียกมาประชุมในวัด เราจะจัดงาน
จัดการอะไรขึ้นเพื่อสมทบทุนก่อสร้างอันนั้นอันนี้ หรือซ่อมแซม
อันนั้นอันนี้ ทำทำทำทางเคารพนับถือเขาปรึกษาเขา

“ท่านนายอำเภอ ท่านกำนัน ท่านผู้ใหญ่บ้าน ท่านสารวัตร
และประชาชนทั้งหลายมอบให้ท่านทั้งหลายเป็นสิทธิ์ อาตมาเองก็
เป็นผู้ขอพวกท่านกิน แต่จำเป็นก็จะได้พูดให้พวกท่านฟัง พวกท่าน
จะเห็นดียังงี้ อาตมาก็มีแต่บาตรกับจีวรเท่านั้นเอง น้ำฟุ้งเรือ
เสื่อฟุ้งป่า พุทธบริษัทจะเจริญขึ้น ศาสนาจะเจริญขึ้น ก็เพราะพวกเรา
พุทธบริษัท ๔ ภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา แต่ว่าพวกเรา
จะทำยังงี้ ขอปรึกษาด้วย ขอเรียนด้วย ขอเรียนศึกษาด้วย”

“ดิฉันก็เท่านั้น ดิฉันก็เท่านั้น ผมก็เท่านั้น ผมก็เท่านั้น”

เออล่ะ ที่นี้ก็ไปพูดอวดหมู่ว่าตนมีลาภ ลาภบ้ายังงิขอเขาจะ
ตาย เทียวแสวงหาจนตาย ว่าแต่รู้จักกับใครต้องไปหมด จังหวัดไหน
ก็ต้องไปมัน ขึ้นในเรือนในซานเขา ขึ้นบ้านขึ้นช่องขึ้นอะไรเขา ให้เขา
ต้อนรับปราศรัย ทำทำทำทางประจบประแจง เคารพนับถือ นี่ก็จี้
กระเป่า สมมุติฐานอยู่ที่จี้กระเป่า

พระแบบนั้นเราเห็นมามาก

เราเบื่อ เราไม่อยากจะคบ

จะสร้างได้เป็นล้านๆ เราก็ไม่อัศจรรย์ สร้างแบบนั้น

“อันนั้นผมก็สร้างขึ้นเท่านั้นล่ะ อันนี้ผมก็สร้างขึ้นเท่านั้นล่ะ”

มาพูดอวด เราเบื่ออันนี้ เราไม่ใช่คนโง่ๆ พอที่จะไปอัครรรย
สิ่งที่ไม่เป็นธรรม เราไม่อัครรรย เป็นโกฏฏึๆ ล้าันๆ ก็ตาม เราไม่
อัครรรยแบบนั้น

แบบหนึ่งก็ไปหาภาวนา

“มือคีนนี้ฎาติของพวกท่านมา นิमितเห็น ไม่มีผ้าผ่อนท่อนสไบ
นุ่งเลย พร้อมทั้งอดอาหารเปลือยกายมาหาอาตมา ได้ไถ่ถามว่าเป็น
พี่น้องของคุณโยมชื่ออย่างนั้นๆ คนรูปพรรณสัณฐานอย่างนั้นๆ”

ที่นี้เขาก็เอาผ้ามาบังสุกุลบ้าง เอาอาหารมาให้ยัดบ้าง นี่ก็พระ
แบบหนึ่ง

เราเป็นพระแบบไหนไม่ทราบดอก เรายังบ้าไปกว่าเขาอีก
แต่เราพูด

อีกแบบหนึ่ง “อาตมานี้ก็จะไปเที่ยว”

“ถ้าอย่างนั้นดิฉันหรือกระผมก็จะถวายมูลค่า”

“จะไปไกลขนาดไหน”

“ขนาดนั้นขนาดนี้” อันนี้ก็พระแบบหนึ่งอีกเหมือนกัน

แบบหนึ่งก็มีตู้บริจาค ตู้บริจาคอยู่ในวัดบ้าง อยู่กับพระพุทธรูป บ้าง อยู่กับเจดีย์บ้าง เอาบริวารไปวางไว้บ้าง มีกวดด้วย มีบาตรด้วย อันนี้ก็กรรมฐานแบบหนึ่ง

แบบหนึ่งก็ทำน้ำมนต์ “ดีนะน้ำมนต์นี้ สวดจนหมดพระไตรปิฎก ถ้าใครต้องการก็บูชาขวดละ ๕ บาท ขวดละ ๓ บาท ขวดละ ๒ บาท ขวดละ ๑๐ สลึง” อันนี้ก็แบบหนึ่ง

มันมีหลายแบบมาก แบบหนึ่งก็หาทองมาด้วย

“อาตมาจะทำตะกรุดหรือยันต์อะไร ใครต้องการอะไรก็เอามา แต่ว่าตีราคา”

อันนี้ก็แบบหนึ่ง

มันมีหลายแบบมาก ถ้ามันมีหลายแบบแล้วมันก็ต้องมีหลาย บาบ ลบ สระแอ ออกชะ เอาตัว บ สระอา ตัว ป สะกด

ตนตีขนาดไหน ตนก็คงจะอยู่กันนรกนั่นเอง แต่พูดเฉยๆ
หรือ

แบบหนึ่งก็ “อาตมาฝันเมื่อคืนนี้ คงจะเป็นอันนั้นคงจะเป็น อันนี้ ฝันชัดเหลือเกิน หลับคาภาวนาอีกด้วย ถ้าหากว่ารวยก็เอามาช่วยสร้างบ้างนะ” นี่ก็แบบหนึ่ง อย่างนี้ไปได้ไม่นานเดียวถูก ก้อนหินเขอาอันนี้

ผู้หวังพ้นทุกข์ในวัฏสงสารมันมีน้อยทุกวันนี้
ผู้หวังจะเด่นในปีจ้าย ๔ จีวร บิณฑบาต เสนาสนะนั้น
กำลังแข่งหน้าแข่งหลังกัน
กำลังแข่งหน้าแข่งหลังกันกำลังออกลาย
อันนี้เปื้อนเหลือเกินนี้

“โยมของข้าคนนั้น โยมของข้าคนนี้อยู่จังหวัดนั้น โยมของข้า
อยู่จังหวัดนี้ นี่ละนาฬิกาของข้า เขาให้ราคา ๔ พันบาท นี่ปากกา
ของข้า มีนาฬิกาอยู่ในนั้นด้วย นี่กลดของข้า นี่บาตรสแตนเลส
ของข้า”

นี่ก็ไปแบบหนึ่ง

แบบหนึ่งเมื่อรู้จักใคร สมมุติว่าจะไปเยี่ยมสกลนคร รู้จักโยม
คนหนึ่งเขาเป็นคนรวย พอไปถึงเมืองสกลฯ ไปเฉพาะตนเองโดย
เขาไม่ได้นิมนต์ไปในงานอะไร พอถึงบริหารไว้ในวัด ครูบาอาจารย์
ก็ยังไม่ทันได้กราบไหว้ แล้วก็บอกพระเถรเล็กๆ “ของมมอยู่นี่นะ”
แล้วก็วิ่งเข้าบ้าน

“อาตมามาแล้วๆ”

เขาก็เอาน้ำอัดลมอัดไฟมาให้ยัดแก้วราคาญ์ เอาบุหรี่ยี่ห้อ
หนึ่งบ้าง รู้จักคนไหนก็ต้องเที่ยวไปเยี่ยมหมดในตลาดนั้น กว่าจะ
ออกมาก็ได้หลายซองอยู่นะบุหรี่ยี่ห้อ

ที่นี้เวลาออกมาแล้วก็ไปกราบเรียนครูบาอาจารย์ต่างๆ ที่นี้
แต่ที่จริงนะมาตั้งนานแล้ว แต่ป้ายสามป้ายสี่มาถึงแล้ว

เวลาจะกลับที่นี้ วันไหนจะไป หาอุบายไม่ไปบิณฑบาตกับ
เพื่อนละที่นี้ ออกไปแต่ตนคนเดียวเพื่อไปสั่งไปลาเขาเอาสวดงค์
มีเด็กตามหลังด้วย

“อาตมาจะขอลาไปนะพຽ່ງนี้ จะไปจังหวัดนั้นจะไปจังหวัดนี้”

ไปถึงตรอกนั้นก็ “อาตมาจะลาแล้ว”

มีเด็กตามหลัง เขาให้เงินคนละร้อยบาทบ้าง สองร้อยบาทบ้าง
๒๕ บ้าง ๑๐ บ้าง ๓๐ บ้าง กว่าจะครบถนนได้เงินพันๆ หมื่นๆ ที่นี้
แบบนี้มันก็มีมากพระนะ

แบบหนึ่งไปพักที่ไหนโยมเขาก็มาเยี่ยม เพราะเขารู้จักเขาก็
มาเยี่ยม นานๆ ถึงจะมาเจอกัน หลวงตา...นะ คนจังหวัดชัยนาท
ลูกหลานเขานับถือ เรียกหลวงพ่อๆ นานๆ ๔-๕ ปี จะมา
สมมุติว่าไปจันทบุรี ห่างออกจากจันทบุรีไป ๓ ปี พอกลับมา

“ลูกสาวคนนั้นยังอยู่ไหม ลูกสาวคนนี้ยังอยู่หรือไม่
หลวงพ่อมาแล้ว บอกมาเยี่ยมหลวงพ่อด้วย”

เขาก็ออกมาเยี่ยม มีอะไรเขาก็กำมาด้วย เขามาเฉยๆ ไม่เป็น
เดี๋ยวกำอันนั้นมาบ้าง กำอันนี้มานี้บ้าง แล้วก็

“เออ สบายดีนะ ลูกสาวคนนั้นก็สบายดี
ลูกสาวคนนี้ก็สบายดี หลวงพ่อก็สบายดี
ถ้าอย่างนั้นพຽงนี้ก็ทำน้ำพริกมาแข่งกัน”

คนนั้นก็ทำน้ำพริก คนนี้ก็ทำน้ำพริก มีผักด้วย มีผักต้มด้วย
มีอะไรต่ออะไรด้วยอันอื่น เวลานั้นน้ำพริก

“ลูกสาวคนนั้นก็ดีแบบหนึ่ง
ลูกสาวคนนี้ก็ดีแบบหนึ่ง”

ที่นี่ชาวจันทบุรีเขาก็เรียกว่าหลวงตาน้ำพริก ที่นี่เวลาจะไป
รีดขี่เขาอีก

“พຽงนี้หลวงพ่อจะไปนะ ถ้าหากว่าลำบากไม่มาเยี่ยมที่วัด
หลวงพ่อก็จะไปเยี่ยมที่บ้านก็ได้”

เขาให้เงินเป็นหลายพันบาท ได้เด็กคนหนึ่งตามหลังชะ อันนี้
มันเคยมีมาเหมือนกัน แต่วงของหลวงปู่มันไม่มี โลกโผนถึงขนาดนั้น
หมูก็กต้องโจมตีกันหมด ไปไม่รอดละ เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญ เดียวนี้
พวกที่เป็นหัวหน้าวัดหัวหน้าวาในระหว่าง ๑๐ พรรษาที่ดี ๒๐ พรรษา
ก็ดี กำลังจะนับสิบไม่ลูก พอเห็นครูบาอาจารย์หลวงปู่มหาบัวมีลาภ
มียศ หลวงปู่ขาว หลวงปู่เทสก์ หลวงปู่แหวน มีลาภมียศ เราก็ก๊ออยาก
เป็นอย่างนั้น กำลังดิ้นรนทุกวันนี้ ตำหน้าตำหลัง เอ้ เราดูไม่ได้
เราไปปะเขาฆ่าหมูก็กไม่ได้ น่าเบื่อทุกวันนี้ ทำทำทำทางเป็นคน

ทันสมัย สิบบุหรือนอกแล้วมีไฟแช็ค แล้วก็“แฮ้” (หลวงปู่ทำเสียง
พ่นควันบุหรือนอกมา) ตาเปิดอยู่ฟ้าพืชน์นะ

บาดนี้ไปทางไหนก็นั่งรถออกมาแล้วเห็ดชูตั้งปิ้ง แล้วก็
“มันแม่นกูบ่ฮี้สูๆ” มันกำลังเป็นทุกวันนี้

มันต่างกับสมัยครั้งหลวงปู่มันจึงได้อามาพูด

ครั้งหลวงปู่มันไม่ได้เป็นเหมือนทุกวันนี้ได้ ถ้าหากมีคนขึ้นมา
หาครูบาอาจารย์ เขาปรารภธรรมปรารภวินัยกับครูบาอาจารย์เป็น
กิจลักษณะ หมู่เฮาไปยืนอยู่ใกล้ๆ หันหน้าหันหลังหันกันใส่พูด
กับญาติกับโยมกลบเสียงเพิ่นโก๊ๆ เก๊ๆ อย่างนั้นสมัยก่อนไม่มี
จักให้มิดปานได้

ทุกวันนี้ไม่ใช่อย่างนั้น ทำท่าทำทางบ่เอาใจใส่ ทำท่าทำทาง
ว่า “เหี้ย ของซำนั้นสิ้อัจฉริยะหยัง” พืชน์ได้

ทุกวันนี้มันต่างครั้งหลวงปู่มันแท้ๆ

อยู่กับหลวงปู่มัน ต้องดูตาม้าตาเรือว่า

เดี๋ยวนีเพิ่นเห็ดจั่งได้อยู่

เพิ่นพูดกับคนจั่งได้อยู่

ถ้าเขาอยู่ในวงศาลานนั้น เพิ่นพูดเป็นกิจลักษณะจั่งได้อยู่กับ
คนนั้น เขาไปพูดกับเพิ่น เขาไปพูดธรรมดาหรือเกี่ยวกับธรรมะ

เราต้องเบี่ยงตาม้าตาเรืออย่างนี้ แต่พวกเรานี้จับกลุ่มกันคุยอยู่ทั่วทวีป
ทั่วแดน จนบางครั้งเราได้หยุดพูด ปฏิบัติแบบบ้าๆ

ทุกวันนี้ ว่าแต่ได้เป็นหัวหน้าวัดหน้อย ว่าแต่ได้ ๑๐ พรรษา
๒๐ พรรษาแล้ว โอ้ย เวลาสังคมใหญ่ๆ มาถึง บั๊จกัที่นั้ง ทั้งๆ ที่
รู้จักกันอยู่ก็ยั้งป็นไปนั้ง ไปหาพระเถระสูงๆ นั้ง กลัวญาติโยม
เขาว่าเราบ่หลายพรรษา กลัวเขาบ่เอาของไปถวาย

อ๊วย จักแม่นเบือหลายเฮา อิม ปานอิมขี้ อิมพระแบบนั้ง เหลียว
เบ็งเหยียบขี้ไก่อะบ่แตก อู้จักกันอยู่ก็ตั้งแกล้งไปนั้งข้างหน้ากัน
กลัวบ่ได้ไก่อ้ผู้ใหญ่ แยกกันนั้งไก่อ้เพิ่นอาจารย์มหาบัว แยกกันนั้ง
ไก่อ้เพิ่นอาจารย์ขาว แยกกันนั้งไก่อ้เพิ่นครูบาอาจารย์ที่มีชื่อเสียง
บ่มีพรรษาอ่อนพรรษาแก่ เพื่อสือยากให้ญาติโยมที่เข้ามาในทิศ
ทั้ง ๔ เพื่อสือให้เขาถวายอันนั้งอันนั้ง

โอ้ย จักแม่นเบือหลาย

เฮาบ่อยากไปเห็น เฮาเบือ

มันต่างกันกับสมัยหลวงปู่มัน

บาตรเจ้าของบ่อยากเอาไปล้างเองแล้ว มันเสียเกียรติ กลัวเขา
ว่าเป็นพระอ่อนพรรษา เวลาสังคมใหญ่ๆ เวลาสังคมเผาศพ เผาเมรุ
พระตั้งร้อยตั้งพัน เวลาธรรมดาก็เป็นอีกอย่าง เวลาอยู่วัดอยู่วา
เป็นส่วนหนึ่ง มาเยี่ยมมาเยือนกัน บ่ถือกันดอกอันนี้ พุดถึงเวลา

สังคมใหญ่ๆ เวลาแซกชั้นสูงๆ มา ทีนี้เวลาพูดกับแซกชั้นสูงๆ นะ
อายนั่นก็หัววัด อายนี่ก็หัววัด แซกเขามา หยั่งเบิ่งน้ำหนักเขาแน่แหม
ว่าเขาต้องการพูดกับผู้ใด บางทีเขาต้องการพูดกับผู้หนึ่ง แต่อีก
คนหนึ่งมาฉวยเอาไปกินจ้อย

“ไอ้ย กูมาเบือกิเลสพระหมื่นได้”

เขาคิดอยู่ในใจ เห็นถึงภูมิจิตภูมิใจ เขาเห็นทีมงานของเพื่อน
อาจารย์...นี่ดอก โยมเขาตั้งใจพูดกับเพื่อนอาจารย์สิงห์ทองอยู่
ท่าน...มาฉวยเอาไปกินจ้อย ทางนี้เลยเห็ดโจ่งโป่ง (แก้อ) อยู่ เขากลัว
ว่าเขาจะเห็นกิเลสของพระดอก งานใหญ่ๆ มันบ่มแ่มของดีได้ มันเอา
พระไปขายกิเลสให้คนชั้นสูงเห็นได้ งานใหญ่ๆ มันบ่มเป็นของดี
ปานได้ได้ พระบางองค์ ไอ้ย (ทำตาวาว) แล้วสะพายย่ามหันด้าน
ที่มีตัวหนังสือออกโชว์ชะละ่ หันตัวหนังสือออกว่าในงานกฐินนั้น
ในงานนี้อยู่ มองดูแล้วตาของมันนะ เบ็ด (ไม่สำรวม) อยู่หนุนนะ
กลัวมันจะไม่ทันสมัย

ทีนี้คนผู้ชั้นสูงเขาไป เขาไปพิจารณาพระนะสิ
พระในเวลาอย่างนั้น มันมีเสียมากกว่าได้
งานใหญ่ๆ นะ เอาพระไปฉายหนังให้เขาเบิ่ง
พระผู้เพื่อกับอามิส

อย่างเช่นว่าเขาให้จับฉลากนาฬิกาอย่างนี้ หัวเป็นชอมๆ (พระไปรุ่มกัน) ปานว่าแตกคุดแตกตารางมาแต่ใส่

**เฮานี้เอยากพาดเข้าป่าแหม่นุ่นชั้นดอกเฮา
ใจเฮามันคนมูทะเล**

คราวนายวัน คมนามูล ก็เหมือนกัน แกลงทุนซื้อของมา สองหมื่น นาฬิกาแกก็เอามาหลาย ตะเกียงเจ้าพายุแกก็เอามาหลาย ย่ามแกก็เอามาหลาย ครบพระครบเณร แกให้จับฉลาก มีพระองค์หนึ่งไม่รู้จักว่าอยู่สำนักไหน เข้ามาพักอยู่กับหลวงปู่ฝั้น แต่ไม่รู้ว่ามีมาจากไหน แล้วไปเขียนเอาเองว่า มูลค่า ๕๐๐ บาท เขาไปตรวจเบิ่ง มันบ่แม่นลายมือของโยมเขานะสิ ทีนี้เขาก็เลยบ่ให้ นั่นมันเสียหายหลายปานได้

“ไม่ใช่ลายมือของเจ้าศรัทธา เขียนมาจากไหนไม่ทราบ” เขาว่า

พวกที่จับได้ตะเกียงเจ้าพายุจับได้นาฬิกา พวกที่จับได้ย่าม หรือปากกาก็ดี หรือตะเกียงเจ้าพายุก็ดี อออยู่ที่ช่องที่เข้าไปรับของ จากเขา ก็ทำเหมือนคนแตกคุดแตกตารางมานี้

“โ้ย๊ กูอยากมีปีกเด้” เฮว่านะ

เห็นแต่หัวโล้นมะกอกมะแกก “มันไปเพื่อประสงค์อันนั้น” เฮว่า “เฮาล่ะเปื้อ”

พูดไปมากก็เหมือนว่าตัวดีประเสริฐเลิศล้ำ เหยียบแผ่นดินต้อง
เปื้อนเขา เป็นตาเปื้อนหลาย ต่างสมัยหลงปู้มัน

นักปฏิบัติผู้หวังพ้นทุกข์ในวิภูสงสารแท้
บ่ได้หวังในปัจจัย ๔ ให้มาเป็นเจ้าหัวใจได้แท้
อานิสงส์ของศีลของธรรม มันหากค่อยเป็นมาเองดอก
บ่เห็นผู้ใดได้แก่ผ้าไปบิณฑบาตสักเทื่อ

ปฏิบัติอยู่กับหลวงปู่มั่นก็คาดคะเนเอา เอานาฬิกาใจโลด บ่แม่น
นาฬิกา นอนกลางวันก็ไม่ได้นอน กลางคืนก็ ๕ ทุ่ม ๖ ทุ่ม จึงจะได้นอน
ตื่นขึ้นตอนตี ๓ ก็ไปหาข้าววัตรเลย

ท่านถามภาวนาบ่ได้เรื่องก็ฮ้าย
ไปเฮ็ดแต่ข้าววัตรล่อเฉยๆ อยู่ ก็ฮ้าย
ถามภาวนาบ่ได้ความ ข้าววัตรก็เฮ็ดดี
งานส่วนมากก็เฮ็ดดี เสนาสนะวัตรก็เฮ็ดดี
เวจจวัตรก็เฮ็ดดี กุฏิวิหารเจ้าของก็เฮ็ดดี
ปฏิบัติกุฏิวัตร จีวรวัตรดี
แต่เวลาถามภาวนาบ่ได้ความก็โดนฮ้าย

“มาเป็นหมู่กินหมู่ชู้กันอยู่ซื่อๆ เฮ็ดข้าววัตรภายนอกมาล่อ
เฒ่าๆ ล้าสมัยจังซี เขาเฮ็ดข้าววัตรภายนอกล่อ จับเส้นล่อแล้วเพิ่น
ก็ว่าดีดอก สีเว้าจังซุ่นบ้อ” ชุ่นตัว

ว่าเจ็บคือหยิ่งนี้ตัวหลวงปู่มัน

“คนเฒ่าๆ จังซี่ เขาไปเห็ดดอกเขาอะออมซอมไปจับนั้นจับนี้แล้ว ก็จับ เห็ดให้มันถูกกับกิเลสเฟิ่น ชื่อว่าได้ไปอยู่กับเฟิ่นแล้ว สิพากัน ว่าจั้งซันบ้อ” ว่าซัน

“เวลาถามภาวนาละ เป็นบ้ออยู่ บ่ได้ความ” ว่าซัน “มาอยู่หน้า เป็นหมู่กินหมู่ชื้อชื้อๆ ชื้อใส่ถ่านให้มันเหม็นตี๋มกันชื้อๆ” ผู้เฒ่าว่า

ว่าเจ็บว่าปวดแท้แท้หลวงปู่มันว่า

เก่งกว่าหลวงปู่มหาจัก ๓ เท่าพูน หลวงปู่มหายังเป็นที ๒ ที ๓ อยู่ดอก

เวลาเปิดประตู ประตูก็เป็นประตูแบบฝาขัดตะะ ทีนี้กุฎิก็อยู่ ใกล้กัน วัดก็เป็นวัดโล่งโถง กุฏิวัดที่ตั้งเป็นตรอกเป็นซอยอย่างนี้ หลวงปู่มหาเพิ่งเริ่มพาทำตั้งแต่ ๒๕๐๐ มานี้ดอก แต่ก่อนกุฎิตั้งอยู่ โลงโถงนั่นละ วัดโล่งโถงนั่นละ อย่างการปิดกวาดก็ ๕ นาที ๑๐ นาที ก็เสร็จ มันหลายคน กีบก็บ๊ๆ

วิชาชี้คร้าน วิชามั่งกาย วิชาทะเลาะกันกับหมู่ บ่มีในสำนัก หลวงปู่มัน ครัดหรือบ่ครัด เครื่องหรือบ่เครื่อง พุดเรื่องสิกกอยู่โน่นนั่นไปได้ ถ้าท่านได้ยินแล้วโล่หนีโลด

“บ่แม่นที่จะมาศึกษาเรื่องสิกขาลาเพศดอก” ซันตัว

ไผ่อยากสึกก็ต้องหาอุปายไปเที่ยว ไปสึกที่อื่น ถึงบ่ลาเพิ่นก็บ่
เป็นหยั่ง อย่าให้มาได้ยิน บ่ลาเพิ่น เพิ่นก็บ่ว่าหยั่ง ไผ่อยากสึกขา
ลาเพศก็บ่ละ หาอุปายลาไปเที่ยว ไปสึกทางหน้าพุ้น ถ้าได้ยิน
ข่าวมา “ผู้นั้นไปไส ผู้นั้นไปไส” “ผู้นั้นสึกแล้ว” ก็แล้วดอก เพิ่นบ่เอา
มาพูดว่าไรดอก เพิ่นก็จบเท่านั้น สมัยวัดบ้านหนองผือ คนที่ไปสึกคาวัด
บ่มี

การรับข้าราชการมาบวช ๓ เดือน

มาบวช ๑๕ วันก็ดี

บวชแก้บะแก้บนก็ดี

มันบ่มีในสำนักของหลวงปู่มันดอก

ในยุคบ้านหนองผือนั้นนะ

ในยุค ๒๔๘๙-๙๐-๙๑-๙๒

มันบ่มีแห้ว

เณรได้ผ้าขาวได้อยู่กับเพิ่นนานๆ พอสมควร

เพิ่นไว้เนื้อเชื่อใจแล้ว เพิ่นจึงบวชให้

บ่แม่นว่าพอเข้ามาแล้วสิจับมือเซ็นให้บวชโลดเต้

ทุกวันนี้ “เอสาหัง ภันเต” ก็ต้องได้บอกเอา

ต้องฝึกดีดีคุ่นชะก่อนเพิ่นจึงบวชให้

พวกเรานี้ไม่ใช่อย่างนั้นแล้ว วันบวชเขาก็กำหนดเอาเอง
วันสึกเขาก็กำหนดเอาเอง เขาบ่ได้กำหนดให้เขาดอก ไปเที่ยว

เขาก็กำหนดเอาเอง เขาบได้กำหนดให้สักอย่าง เขาตกลงว่าจะ
ไปแล้ว เขาจึงมาลา

ลูกศิษย์ก็เป็นนักปราชญ์ อาจารย์ก็เป็นนักปราชญ์ เวลา
ทำนพูดกันจึงน่าฟัง

“การงานพ่อแม่ครูบาอาจารย์แล้วบ่อน้อ เตียวนี้จัวร์กาลก็เสร็จ
แล้ว แต่สงสัยการงานพ่อแม่ครูบาอาจารย์มือหยั่งอีกแห่นบ่น้อ
ชะน่อย” พูดแล้วพนมมือพร้อม หลวงปู่มหาบัวเยี่ยงอย่างอันดี
แต่ก่อนเรียกเพิ่นว่าอาจารย์มหาเฉยๆ บได้เรียกว่าหลวงปู่เหมือน
ทุกวันนี้ดอก

“เฮ้อ การงานอันใดกะคือแล้ว แล้วๆ ละ คือสิปมีแนวเฮ็ด
อิหยังดอก”

“ถ้าอย่างนั้นชะน่อยสิไปเที่ยวอย่างนี้ ไปเที่ยววิเวกอย่างนี้
สิเป็นจั่งได้น้อ” ชันตัว

เชิงปริกษาชันตัว พูดกับผู้ใหญ่ต้องให้สิทธิ์เพิ่น “ธรรมเนียม
พูดกับผู้ใหญ่ต้องให้สิทธิ์เพิ่น” ว่าชันเด้ เพิ่นเคยสั่งสอนเขาอยู่
หลวงปู่มหา “เฮาสีไปพูดตัดบดๆ โลด มันบได้” ว่าชัน “ถึงเฮาสีเห็น
ถูกเห็นควรปานใดก็ตาม ก็ต้องพูดให้สิทธิ์เพิ่น มันจึงจะบเสียความ
เคารพ” ว่าชัน เพิ่นสอนเขาเป็นพิเศษต่างหาก

“เออ ถ้าว่าอย่างนั้น บมีงานอียังดอก สิไปก็ไปชะ แต่ว่าอย่าไปนานหลาย เพราะมีแต่ผู้เฒ่าผู้เดียว ถึงเวลาซ่อมกุฏิวิหารมาก็มีแต่มุ่งหม่อมไปตองก่อ จะให้ผู้เฒ่าพาหม่ออยู่ทางหลังเฮ็ดไว้ค้อย มันก็บไหว ถึงเวลาเอาฟืนก็ให้กลับคืนมา”

อันนี้หมายความว่าคนกันเองที่เชื่อใจกันได้ ท่านจึงพูด

“ผู้บ่เป็นความตาเวว่า เฮาก็บ่เวว่าได้” ว่าซัน

นี่เพิ่นหมายความว่า หลวงปู่มหาเศรพเพิ่นที่สุดได้ เพิ่นจึงพูด ผู้ใดที่เพิ่นสงสัยเพิ่นก็บ่พูด พูดอย่างนั้น เขาสิเอาไปดูถูกนิทานว่า ผูกว่ามัดเขา มันเป็นอย่างนั้นได้ มันมีหลายตอนได้ คนที่เพิ่นเชื่อใจได้เพิ่นจึงพูด พูดอย่างนั้น

“เอ้อ ไปก็ไปชะ” ว่าซัน

“อะไรก็เสร็จหมดแล้ว อย่าสิอยู่นานหลาย พอถึงเวลาเอาฟืน พอถึงเวลาจะซ่อมกุฏิวิหารก็ให้กลับมา จะให้ผู้เฒ่าเฮ็ดกับไหวล่ะ”

“ถ้าแม่นว่าสิไป สิไปมือได้น้อยจึงสมควร ชะน้อย”

“เอ้อ ฟรูงนี้ก็ได้ มะรืนก็ได้ ชักผ้าซักแพรแล้วก็เอาตามประสงค์ของท่านนั้นเถอะ”

“ถ้าจะไป สิไปทางได้น้อย ชะน้อย จึงสิสะดวก”

“เฮ้อ ไปทางทิศตะวันออก ทางถ้าผาแด่น หรือทางบ้าน
โพนงาม บ้านผักคำภู เหล่านี้ก็คงจะสะดวกอยู่” จึงไป

ไปเวลากลับมา มาไหว้พ่อแม่ครูบาอาจารย์ “โई ชะน้อยมา
แล้วเต้พ่อแม่ครูจารย์” บ่แม่นสิมาวางบาตรในศาลาแล้วมักกุฎิ
หลังไหน แล้วแต่งให้เณรไปทำความสะอาดแล้วเข้าอยู่อย่างนั้นเลย
บ่ได้เป็นอย่างนั้นเต้ เวลามาก็มาราบเพื่อน

“ชะน้อยมาแล้วพ่อแม่ครูจารย์”

“ภาวนาเป็นจังได้” เพื่อนถาม

“เป็นจังชั้นเป็นจังซี่” ถูกหรือบ่ถูก บ่แม่นเรื่องที่เราจะไป
ตัดสิน มอบให้เพื่อน “สิถูกบ้อ หรือสิเป็นจังได้ ชะน้อย” ถ้าถูก
เพื่อนก็ว่าถูก ถ้าบ่ถูก เพื่อนก็ว่าบ่ถูก

ถ้าเพื่อนใช้ไปทางไหน “ผู้นั้นไปทางพุ้นชะเต้อ” ว่าชั้น “ผู้นั้น
ไปเฮ็ดงานอันนั้นชะเต้อ ผู้นั้นไปบวชไปนั่งหัดทบาสให้ชะ” ว่าชั้น
หรือใช้ไปทั้งวันอย่างนี้ เวลากลับมาก็ต้องมาบอกเพื่อน บ่บอกเพื่อน
บ่ได้ “หากเพื่อนอยากถามเพื่อนก็จะได้ถาม” ว่าชั้น “กลับมาแล้ว
ก็บ่บอก” ว่าชั้น

เพื่อนว่า “ไปก็ลามาก็บอกจึงถูก จึงบ่เป็นอาบัติทุกกฎ”

เพื่อนว่า “เบิ่งแล้วบ้อคัมภีร์วิสุทธิมรรค สิลนิตะนะ”

เพื่อนพูดอย่างนี้ได้ ดิฉันปัญหาเพื่อนละได้ทีนี้ ไม่รู้ว่าเพื่อนไปอ่าน
ดูตอนไหน บ่เห็นมีหนังสือสักเล่มเต้อยู่ นั่น มีแต่หนังสือปาฏิโมกข์
และบุพพสิกขาเล่มหนึ่งอยู่บนหัวนอนเพื่อน

ทั้งวัดไต่ยีนแต่เสียงเพื่อนนั่นแหละ ค่อยก็ได้ยีนแต่เสียงเพื่อน
ดังก็ได้ยีนแต่เสียงเพื่อน ผู้อื่นบ่จำเป็นบ่ได้ใช้เสียง พูดกันพอไต่ยีน
สมควรแล้วก็แล้วไป

ถ้าว่าทำงาน ว่า “เอาเพื่อน” ว่าซัน ก็ได้ยีนตั้งแต่เสียงฟันไม้ไต่ยีน
แต่เสียงผ่าฟัน บัวปะๆ อยู่นั่นละ เสียงกุสึดต่อความนั้น มึงสิต่อความนี้
บ่มีดอก

ส่วนพวกเราพอกินข้าวอิ่มแล้ว ไต่ยีนแต่เสียงมันประชุม
กันอยู่ นู่นที่ล้างบาตรนู่นที่หนึ่ง เฮาสihak่อนหินใส่ยามไว้ชะก่อน

บาตรนี้ นู่นนะออกจากที่นั่น การเซ็ดบาตรคาบบุหรีนี่ก็เอา
อีกละ จักแมนผัดเพื่อนหลาย เวลาพับผ้าพับแพแล้วคาบบุหรี จังแมน
ผัดเพื่อนหลาย

“กะจังว่าเฮ็ดข้อวัตรข้อวาแล้ว จังค่อยสุขมันสิตายบ้อ”
เพื่อนว่า **“มันเกินไปดอก”**

การเดินจิมแขวกก็เอาอีกละ บ่ได้อีกละ

“ถ้าจะจิม ก็ให้นั่งจิมดีจ ม่วนดีจ อย่าสิไปเดิน”

คาบไม้สีฟันก็เหมือนกันนั่นละ คาบไม้สีฟันขวาง คางยางๆ
เดินไปตามวัดตามวา การเดินเอามือขัดหลังตามวัดตามวาก็ไปได้
อีกละ

“นักเลงสุรา” เพื่อนว่า **“นักเลงหมัดนักเลงมวย”**

ธรรมนิยมพระ เอามือขัดหลังเดินตามวัดตามวา และนั่งฉัน
น้ำร้อนเอาขาไขว่ห้าง อย่างนี้ก็ไปได้

“เห็นแต่เขากินกาแพอยู่ในโรงกาแพพุ้นแล้ว” ผู้เฉ่าว่า

“นั่งพับเพียบเรียบร้อยมันจึงถูก” ผู้เฉ่าว่า

อันนี้นั่งหย่อนขาแล้วทำอย่างนี้พร้อมด้วย เพื่อนว่าแล้วเอาไม้
ตีขา พัว เลย นั่งหย่อนขา นั่งห้อยเท้า แล้วก็เอาขากระดิกๆ ปู่ถูกกับ
ปฏิบัติาเพิ่น

การนั่งจัดอาหาร นั่งแก้หมกแก้ห่อ ไฉนนั้นก็นั่งย่องย่อ ไฉน
ก็นั่งย่องย่อ **“ไฉย ก็ทำไมทำเหมือนอย่างเขาปาดวัวปาดควายแท้
เห็นแต่เขาปาดวัวปาดควายทำอย่างนั้น นั่งพับเพียบเรียบร้อย
คุกเข่าแห่น ทำถวายครูบาอาจารย์อย่างนั้น”**

เราก็ถูกว่าครั้งหนึ่ง เพื่อนว่าให้ หลวงปู่อ่อนท่านนั่งพับเพียบ
เรียบร้อยอยู่ เราไปแจกอาหารให้เพิ่น ตอนหลวงปู่อ่อนไปเยี่ยม
ไปยามชั่วคราว ท่านนั่งอยู่อย่างนี้ เราก็ยื่นเตให้

**“ก็จั่งว่า ครูบาอาจารย์ผู้ใหญ่ผู้สูงท่านนั่งพับเพียบ
เรียบริบร้อยอยู่ เราก็นั่งลงหน่อยสิ ไปยืนเดให้อยู่ เหมือนพรรษา
เท่ากันนี้”**

มันก็ถูกของเพื่อนะสิ ที่นี้เวลาหีบเอาบาตรของเพื่อน
หรือเอาบาตรเจ้าของ เวลาไปบิณฑบาตนะ เดินมาแล้วฉวยวับเอา
ไปเลย

**“ไอ้ย ก็ให้ทำเหมือนเขาสิไปยามไปต้อนแห่น์ ทำก็ทำให้
มันนิมนวลหน่อย จะถือเอาบริขารนี้ก็ดี เรื่องเหล่านี้แหละมัน
บให้สมาธิสมาบัติเจริญนะ ถึงว่ามันภาวนาบ่เป็น”** เพื่อนว่า

ที่นี้เรื่องการปัตตาด ปัตตาดปัตบายๆ ปัดไปหมกไว้ตามแจ
ครราวหลังมันก็ลามออกมาๆ

“คนแบบนี้ภาวนาบ่เรียบเดนี้”

เพื่อนพูดแล้วซี้พร้อม ตัวเพื่อนปัตบายๆ แล้วเก็บไปด้วย ค่อยๆ เอ็ด
ทำเหมือนคนตัดผมนี้ รอบๆ หูของเรานี้ให้สะอาดๆ

ได้เรียนใหม่หมดไปอยู่กับหลวงปู่มัน

การวางฝาโองเก็บน้ำก็ได้เรียนใหม่ โองน้ำ ถ้ามันหมดแล้ว
มันเสียงดังเด่ ถ้ามันหมดไปถึงครึ่งหนึ่งแล้ว วางฝาลง “บั้งลั้ง” ลง
อย่างนี้ละ

“เออ หากผู้ใดมีสติ บ่มีสติ มันหากแลบออกมาให้เห็น
โลดตอก ไผมีอันใด มันอยู่บ่ได้ตอก มันแบ็ดออกมาให้เห็นโลด”
เห็นว่า ได้ค่อยๆ วางเอาลงทางนี้ชะก่อน แล้วจึงค่อยวางลงอย่างนี้

การวางกระสวยตักน้ำก็เหมือนกัน วางกระสวยก็ได้ทำค่อยๆ
วางลงแล้วจึงค่อยงัดอย่างนี้ชะก่อน แต่พวกเรานี้วางกระแทกเลย
อย่างการจับวางคุ้งก็ได้ยินถึงพรหมโลกนุ่่น “มะเล่งเป่งป่าง
มะล่างป่างแป่ง” ห่างกันไกลกับหมู่เพื่อนพระสมัยทุกวันนี้ ฟังเสียง
ทิ้งไม้คานหาน้ำนี้ก็ดี ได้ยินถึงพรหมโลกนุ่่น ไม้ตาดก็อยู่ส่วน
ไม้ตาด ไม้คานหาน้ำก็อยู่ส่วนไม้คานหาน้ำ พวกเรานี้มันทิ้งตาด
มะเลเกนัง

แบบหนึ่งก็บัตตาดแล้วลากไม้ตาดได้ ลากไม้ตาดเป็นรอย

เพื่อนตามมา “ใครๆ” “ผู้นั้นๆ”

ชี้หน้าพร้อม “ปฏิบัติแบบบ้าๆ” ว่าชั้น เห็นว่า

บัตตาดแล้วลากมาให้มันเป็นรอย ได้เรียนใหม่หมดนั้นแหละ
ไปอยู่กับหลวงปู่มัน ไผสิว่าไผฉลาดก็ตามเถอะ

ไปหาเพื่อนอาจารย์ปู่ปีแรกนะ ไปพักอยู่กับเพื่อน ออกจากถ้ำ
ผาแด่น

“ท่านสิไปไส”

“สิไปอยู่กับหลวงปู่มันนุ่มนวลละ”

“ไปอยู่กับหลวงปู่มันก็ดี สาธุ” ว่าชั้น

“ผมนะบางครั้งเพื่อนด่าเอาเหมือนแฉกรน้อยนี้ได้ ปานว่าผม
ปู้จักห้าจักสิบได้” ว่าชั้น “ผู้ใดอยากให้เป็นสรรเสริญ อย่าไป
ผู้ใดอยากให้เป็นด่า ให้ไป”

เพื่อนเลยย้อนถามมาอีก “มาถึงนี้แล้วได้อุบายอียังไหน”

“ไอ้ย ได้อยู่พ่อแม่ครูจารย์ จักสิถูกบ่ถูก
ถ้าเราอมเอาหัวให้เป็นเขียงเซ็ดเท้าของเพื่อนแล้ว ให้ไป
ถ้าบ่ยอมปานนั้นแล้ว อย่าไป
ชะน้อยได้ความอย่างนี้ จักสิแมนบ่แมน”

“เออ ไปๆ ถูกแล้วๆ” เพื่อนว่า

“ถ้ายังจะเอาผิดเอาถูกกับเพื่อนอยู่ อย่าสิไป ถ้ายอมให้เพื่อน
หมดแล้ว ให้ไป” ว่าชั้น “ได้ความอย่างนี้ ชะน้อย”

“อ้อ ฟังเทศน์ออกเนาะ ไปๆ เฮายินดีด้วย” เพื่อนว่า

เพื่อนอาจารย์ก็เป็นพี่น้องหลวงปู่ฝั้นน่มละ

ถ้าเพื่อนว่าอันได้ ตาชี้ตาชั้นเรื่องใดแล้วนั้นน่มละ เฮาสีไปขอ
แบ่งเอาบ่ได้นะ “ขอจักเหลียมแห่น้ำ” ว่าชั้นบ่ได้ ยกให้ท่านโลด

ถูกบ่ถูกก็ยกให้ไกลด หน้าพี่ของเขามืออย่างไรก็ต้องเห็ดไปตามเก่า
นั่นละ บ่เป็นหยั่ง ครูบาอาจารย์องค์ใดก็เหมือนกัน ที่เป็นชุดเก่า

เรามาคิดเห็นถึงผู้เรียนพระไตรปิฎกจบแล้ว ยังเป็นปุถุชนอยู่
สามเณรน้อยเป็นพระอรหันต์ เพื่อบอกให้อาจารย์ผู้เรียนพระ-
ไตรปิฎก “ให้ไปหาสามเณรน้อยดี นั้นไปเรียนหนังสือกับอาจารย์
ของเจ้าชะไป”

เณรน้อยเพิ่นก็บ่ทะนงตัวได้ละ เณรก็เรียกผู้เรียนจบ
พระไตรปิฎกนั้นว่าอาจารย์อยู่ เณรก็ไม่ได้เรียกว่าลูกศิษย์ได้ ก็เณร
เป็นพระอรหันต์จะไปลืมตัวได้อย่างไร

“อาจารย์ เอ๊ย ไปลงน้ำเบ็งดูสิลิกปานใด” น้ำลิกพอเพียง
สั้นแข่ง พอลงไปบ่เพียงแข่ง

“ขึ้นมาชะท่านอาจารย์” เณรสั่ง ก็เลยขึ้นมา

แล้วบอกอีกว่า “ขยับลงไปอีกจักหน้อยเบ็งดูอาจารย์ มันลิก
ปานใดน้ำอันนี้”

พระเถระก็ขยับลงไปพอดึงกกขา “ขึ้นมาชะท่านอาจารย์”
เณรบอก ก็เลยขึ้นมา

“เป็นสามเณร แล้วเจ้าสิมาสั่งให้เรากลับไปกลับมาเหมือน
เราเป็นคนบ่มีค่าแท้”

สามเณรก็จะบ่นสอนเอา ฟันแต่พระอรหันต์ หยั่งเบิ่งมานะทิฎฐิ
อยู่มาๆ เพราะเรียนพระไตรปิฎกจบได้ เป็นผู้มึบปัญญา

“อาจารย์ ขอโอกาสหลายๆ มีโพนอยู่ลูกหนึ่ง แล้วมีเหยี่ยวอยู่
ตัวหนึ่ง มีแปวอยู่ ๕ แปว อยู่ในโพนลูกนั้น แล้วให้นำสูดักเข้าไปสิ
ได้ตัวเหยี่ยวดอกอาจารย์”

ทวารทางตาบให้ไป ทวารทางหูบให้ไป
ทวารทางจมูกก็ปิดชะ ทวารทางลิ้นก็ปิดบให้ไป
บให้จิตสำนึกไป
ทวารทางโณภูฐัพพะทางกระทบกายก็บให้ไป
ตามจิตลงไปแล้วทีนี้

ไม่ทันนานก็สำเร็จพระอรหันต์ เพราะสุดตมยบปัญญา ศึกษา
มาดีแล้วในเรื่องนี้

สามเณรก็เลยพาไปกราบพระพุทธเจ้า

“เป็นจังได้เณรเอ๋ย ลูกศิษย์เจ้า”

สามเณรก็บกระตือรือร้นได้

“ท่านอาจารย์ของชะน้อย เพิ่งเป็นคนบทะเลาะกับชะน้อย
สักครั้งดอก ชะน้อยว่าอย่างไรแล้วกะแล้ว เพิ่งก็บได้ถือสี่ถือสม
อิหยังว่าเพิ่งเป็นอาจารย์”

“เพื่อนเป็นชีณาสพแล้วเถร เธอเทศน์เรื่องเหยียอยู่ในโพนนี่ล่ะ”
ปานนั้นล่ะ พระอรหันต์นะ

อยู่กับหลวงปู่มัน เอ้า “พระก. มาพันพินอันนี้ให้แห่ นี่” พินนะ
ท่อนยาวเท่าวานีล่ะ

เราไปอยู่ใหม่ๆ เพื่อนทดลอง “จับตั้งขึ้นบัน” เพื่อนบอก แล้วเพื่อน
ก็เบิ่งอยู่ เห็นตรงที่มันกิวอยู่ เขาก็สิพันตรงที่มันกิวๆ นั้นแหละ

“อย่าพันตรงนั้น นี่ขยับมานี่” “บ่แล้ว ตรงนี้มันจะขาดง่าย”

อย่างนี้บ่ได้เด็ด ถ้าไปพูดอย่างนั้น “พันตรงที่มันจะขาดง่ายนี่ล่ะ
ชะน้อย” บ่ได้เด็ด “พินนี้ พินบ่อนโปนๆ นี่ล่ะ” แล้วเขาก็พินให้
เพื่อนเห็น

“เออ อยากพันตรงไหนก็พันโลด” ว่าชั้น เราค่อยมาพันตรง
ที่กิวๆ นี่ บ่แมนของค่อยเด็ด

หลวงปู่มันเก่งกว่าหลวงปู่มหา หลวงปู่มหาเพื่อนอนุโลมให้
หมุ่มมากคือหยัง เพื่อนเพิ่งจะมาอนุโลมตอนอยู่บ้านตาดนี้ดอก อยู่บ่อน
บ่อนุโลมเลยคราวอยู่บ้านห้วยทราย จักให้เด็ดปานได้ หลวงปู่มหา
เก่งทางทรมาณทางขู่

สมัยหลวงปู่มัน พระไปทางใต้มาทางใต้
มีแต่พูดเรื่องสมาธิสมาบัติกันดี แต่ก่อนพูดเรื่องวิเวกกัน

“นี่ปากกาช้อย นี่ใบตราช้อย นี่จิวรช้อยผ้าตรานกยูง ผ้ามีสลิน ด้วย นี่ผ้าประคดเอวช้อยผ้าไหม นี่สายสะเดียงช้อยสายชูชี่พดด้วย”
ปได้พูดกันจั่งซี้เต้ พูดกันแต่เรื่องสมาธิสมาบัติแต่เรื่องวิเวกได้

ทุกวันนี้ “ศาลาของชะน้อยเท่านั้นห้อง พัดลมเท่านั้นตัว มีคน
ไปวันละเท่านั้นๆ บ่ชนะสิรับแขกรับคน ตอนเช้าก็มาบ่ชนะสิฉัน
อาหาร โตตรงลงมาแล้ว ใส่สันสูงๆ พร้อม พูดเจ้าคะ เจ้าคะ มาโลด”
ชั้นเต้ เรื่องที่พูดกันพระทุกวันนี้ ปคือแต่ก่อนได้

“อาหารก็ตบนกพิราบนู่น เขาเอามาให้” พุ่นเต้

“ชะน้อยไปพักบ้านเขา เขากลับ บ่ให้ชะน้อยไปพักวัด เขาเอา
ชะน้อยขึ้นนู่น หลังคาบนนู่น เดินจงกรมอยู่นู่นข้าบาย ขากลับมา
เขาก็แห่มาส่งถึงสนามบินดอนเมือง” ชั้นเต้

เหมือนอาจารย์...ปีไปอยู่ภูเกิด

“หล้าๆ คุณเคยเห็นไหม ผมไปอยู่ภูเกิดนะ เขาเอารถตามไปส่ง
ผมตั้ง ๗ คันเป็นทิวแถวไป ท่านเคยเห็นไหม ท่านอัครจารย์ใหม่”

เพื่อนแก่กว่าเฮา ๔ พรรษาเท่านั้นเต้ บ่พอ ๕ พรรษา เราก็ตีรวน
ได้นะสิ

“เขาจะเอาคนไปตัดหัว เขาก็แห่ไปเหมือนกันนะท่านอาจารย์
มหา” เราว่า

“กระผมไม่อัศจรรย์ดอก”

“เอ้อ ถ้าเป็นเณร เราจะตบหน้ามัน ทิฏฐิมันเก่งเหลือเกิน”

พูดแล้วเพิ่นก็หัวก็เอิกๆ พูดเฉยๆ

อีกคราวหนึ่ง “ทุกวันนี้พอพลบค่ำมา ญาติโยมเขาก็มาฟังเทศน์วันละ ๓๐ อย่างน้อย ๔๐ ๕๐ ๖๐ ก็มี พวกเราก็เปลี่ยนวาระกันไปเทศน์ๆ เขาก็ตั้งใจฟังดี แล้วเราก็พาเขานั่งภาวนาอีกด้วย คุณอัศจรรย์ใหม่ คุณเคยเห็นไหม ญาติโยมตั้งใจอย่างนี้”

“ผมไม่เคยเห็น

ผมเคยเห็นแต่พระอาจารย์มันบอกว่า

พระหากิน พระหาสะแตก

เพราะเกรงจะไม่ได้สูบบหรี่เขา

ไม่ใช่พระปฏิบัติเด็ดเดี่ยว

พระคลุกคลีกับญาติกับโยม

พระหายัด พระหาสะแตก

ภาคอีสานเรียกว่าสะแตก” ระบุว่า

“โ้ย มันเขกเรา เก่งกว่าเรา” แล้วก็หัวเราะก๊อกๆ ได้

ถ้าบ่เห็นหน้าเฮาแล้วก็ถามถึงเฮา “ท่านหล้ามันไปไหนหนอ พูดกับท่านหล้ามันสนุกดี” เพิ่นว่า บ่เห็นเฮาก็ถามหาเฮาได้ บัดนี้

ที่นี้ “พวกท่านก็อยู่ข้างล่าง ผมก็ไปอยู่ควนสูงๆ เขาก็ปลุกกุฎิ
ให้ผมหลังหนึ่งกับท่านอาจารย์...หลังหนึ่ง แล้วก็พวกคุณก็อยู่
ไกลผมไปอีก มันสงบดีเหลือเกิน พวกคุณสงบใหม่ละ”

“พวกผมมันสงบอยู่ดอก เพราะมันไม่ได้ไปคุยกัน ท่านอาจารย์
...กับท่านอาจารย์...นั่งคุยกันอยู่ทุกวันจนเที่ยงคืนจึงพากันไปนอน
มันก็วิเวกดีนะ”

“อ้อๆ มันว่าให้เราๆ”

ที่นี้ “เขามาใส่บาตรวันพระ เขาเอาปิ่นโตมา เอาชั้นมา ๔ ชั้น
มา ๔ ชั้นมันก็เต็มทั้งหมด ๗๐ ๘๐ สาย พระของเรา ก็เพียง ๕-๖ องค์
ท่านเคยเห็นไหม”

“อันเรื่องนี้ กระผมเคยเห็นอยู่ดอก
อยู่วัดป่าสาละวันแต่ก่อนก็ได้ใส่รถไปเลย
แต่เดี๋ยวนี้มันไปไหนหมดไม่ทราบ
เรื่องลาภ เรื่องยศ เรื่องกิน เรื่องชู้
กระผมไม่อัศจรรย์ดอกท่านอาจารย์มหา”

“อ้อๆ มันก็วิเวกเหลือเกิน” เพิ่งว่า

ที่นี้โยมเขาก็นำผ้ามาบังสกุลตามกุฎิ คนละผืนๆ ตอนเข้าพรรษา
“ท่านเคยเห็นไหมเขาทำอย่างนี้”

“ภาคอีสานเขาเอามาเป็นไม้ๆ เลยท่านอาจารย์... ไม่ใช่
คนละผืนอย่างนี้ดอก”

อีกเล่มเรื่องนี้ก็ดี ผู้เฒ่าก็ค้นพบได้ที่เดียว

“เขาเอามาเป็นไม้ๆ เลย ไม่เอามากฎีละผืนๆ อย่างนี้ดอก”

เพื่อนหมดทางไปเลย แต่หากบ่เห็นเขาก็ถามหาได้ละ

ที่นี้อยู่มาๆ เขามาอยู่ที่นี้ เพื่อนเขียนหนังสือมาหา เพื่อนได้เป็น
พระครู เพื่อนคุยให้เราฟังเราถึงได้เขียนว่าให้เพื่อนนะ

“เขามาให้ผมเป็นเจ้าคณะจังหวัด ผมก็ไม่ใช่”

เพื่อนเขียนมา บู้ย ฮ้ายบักใหญ่ ผู้เฒ่าเขียนมา เราอดหัวเราะ
อยู่

“ท่านพระคา นอนถือพัดอยู่ เดี่ยวพัดจะตกถูกตาท่าน
พระคาเด้อ” เขาว่าอย่างนี้ “มันหลุดมือมันเคลิ้มหลับ”

“เอ้อ ผมไม่ได้ติดอยู่ในพัดดอก พัดผมก็เก็บไว้อยู่ในกุฏิ ผมก็
ออกวิเวก”

เพื่อนเทศน์มาเพื่อนเขียนมา แต่ว่าถามหาเขาอยู่ได้ละ ท่านบ่ถือ
ว่ารังเกียจ เพราะเขาพูดมีค่าได้ พูดเคลารพอยู่ได้ พูดแล้วนบมือ
พร้อม เรียกว่า “ท่านอาจารย์...” อยู่ได้ เกียงกับว่า

ในคราวเดียวกับพ่อแม่ครูจารย์... เขาก็เถียงครั้งหนึ่ง
เฮาหากนบมือพร้อม คุณเข้าพร้อม เพื่อนศิษย์ลองโบสถ์เพื่อนคราวนั้น
ได้สิบปีกว่ามาแล้ว ๑๒-๑๓ ปีมาแล้ว นั่นล่ะแต่ครวมหา...ยังอยู่

“นิมนต์ท่านมาเบิ่งงานช่วยแหง”

แต่ก่อนเดินด้วยผีเท้าเตไปหากุดอาหาร เดินด้วยผีเท้าออก
จากนี้ไป ผมก็ไปเห็นนะซี

“นี่มันแม่นโรงอิหยังพ่อแม่ครูจารย์”

“โรงระบำไประบำกิว” ว่าซัน

“อันนี่มันโรงอิหยัง ชะน้อย”

“โรงหมอมวยแต่ยังบ่ทันสร้างแล้ว ให้ช่วยกันพวกเฮา แต่
ต่อไปก็อีก ๑๑ มื่อเท่านั้นดอกจึงสิถึงเมืองาน” เขาก็คิดว่าจะพูด
กับเพื่อนอย่างใดหนอ บัดนี้วะ

“พ่อแม่ครูจารย์” พูดแบบเคารพนบมือพร้อม คุณเข้าพร้อม

“ชะน้อย ผ้าดำๆ อยู่กู่อยู่เขา แล้วไปบิณฑบาตผ่านตลาดใน
มุกดาหารอยู่ แต่ว่าเหลียวเบิ่งโรงระบำไประบำกิว โรงหมอมหัด
หมอมวยก็อยู่ในวัดนี้ มันคือทับคือถมหลายแท้พ่อแม่ครูจารย์
เอ๊ย พวกที่อยู่เฝ้าในแหวนในภูในเขาก็จะออกมาตายด้วยกันหมด

ชนะน้อยล่ะบ่พอใจอยากอยู่แล้ว ชนะน้อยอยากอายุเขา พวกมหา-
นิกายเขาก็บ่เฮ็ดดอก ที่จะเอาหมอมวยมาไว้ในวัด เขาก็เฮ็ดอยู่
นอกทุ่งนอกนานั่น เราเป็นพระธรรมยุตแท้ๆ โรงระบำไประบำ
ก็วกกลับตั้งอยู่ในวัด”

“เป็นการหาเงินบำรุงศาสนา” เพื่อนว่า

“ก็แม่นอยู่ดอกพ่อแม่ครูจารย์ แต่ชนะน้อยพิจารณาลึๆ ไป
จักแม่นสิฏุกสิผิตดอก การที่พระพุทธศาสนาเอาเงินที่ได้จาก
การไหว้ตากไหว้กันมาบำรุง กับเงินที่ได้จากที่เขาตีหมัดตีมวยแข่ง
หักแข้งหล่นก็มี จนแขนหักก็มี จึงจะได้มาบำรุงพระพุทธศาสนา
พระพุทธศาสนาก็หากินแต่มีด้าโปดดอก แล้วจะเป็นที่พึ่งของ
โลกได้จั่งได้ ชนะน้อยล่ะคิดอยากอายุแท้ะ ถ้ามันบ่ได้กับต้องเอา
เป็นหยั่งล่ะพ่อแม่ครูจารย์ หากมันได้จากของด้าของหย่อนหลาย
ชนะน้อยคิดจั่งซี้จักสิผิตสิฏุกดอก จะเอาเงินจากการที่เขาไหว้กัน
ไหว้กอยในวัดในวามารุงศาสนา จึงจะเป็นศาสนาไปได้ กับเอา
เงินหมอมัดหมอมวยมาบำรุงศาสนา พระพุทธศาสนาจึงจะ
เป็นไปได้ พุทธศาสนาก็หากินแต่มีด้าเกิน ชนะน้อยอยากอายุ
ชนะน้อยบ่อยากอยู่แต่เดี๋ยวนี ชนะน้อยอยากกลับเมื่อ ชนะน้อยสิขอ
ทำวัตรพ่อแม่ครูบาอาจารย์ซะก่อนจึงจะลากลับ”

สมมุติว่ายังอีก ๑๑ มื้อจะถึงมื้องาน แล้วจะอยู่ให้เขาเบ็งหน้า
เหลียวเบ็งผ้าดำๆ ทำท่าทำทาง แล้วกลับมาตายเพราะระบำไป
ระบำกิวกับหมอมวยอยู่

“ไอ้ที่ผมฝันว่าโบสถ์ผมพัง ก็คงแม่นยำเรื่องอันนี้แล้ว” ผู้เฒ่าว่า

เขาก็เลยทำวัตรเพื่อน แล้วเขาก็เลยออกมา พอเขาออกมา หมู่แตกออกเบ็ด หมู่อยู่ที่นั่นประมาณ ๓๐ นี้ละ เพื่อนได้ตั้งเอาใหม่ เพื่อนได้ก่อใหม่ พวกใหม่แต่ที่ไป พวกที่หนีออกมาแล้วบ่กลับไป จักคน

เจ้าคุณธรรมเจดีย์พุ้นแต่ อุดรนั้น เป็นอุปัชฌาย์เฮา เขานิมนต์ เพื่อนมา “พระแตกออกไปแล้ว มีอยู่ ชะน้อย” ว่าซัน เพื่อนก็ออกชื่อ เฮาละว่าเป็นหัวหน้าหมู่ แล้วไล่เสียงให้ฟัง

“เราทำงานสกปรก กรรมฐานเขาก็ไม่อยู่ละ มันขายหน้าเขา เขาก็ต้องหนี” ว่าซันเพื่อนว่า “งานสกปรก” เพื่อนละพูดอย่างนั้น เพื่อนก็เลยด่าเจ้าคุณมหา...พร้อมด้วยหมั้ ด่าเพื่อนอาจารย์... พร้อมละหมั้บาดนี้ ปานเพื่อนเจ้าของให้ถูกด่าว่าจันเถอะ เจ้าคุณธรรมเจดีย์

นิสัยเฮามันเป็นบักพร้าวดาเดียว มันจึงเข้าหมู่บ่ได้ละ

ทีนี้เฮาไปเห็นหมู่อยู่อำเภอนาแก ก็บ่แม่นไกลแม่นไกล อีหยังดอก ก็ท่าน...เองนี้ละ ออกไปจากที่นี่ละท่าน...ก็ตี มาจำพรรษาอยู่ที่นี่ ๓ ปี ๑๕-๑๖ ปีล่วงมาแล้วละ ๒๕๐๔-๒๕๐๕ นั้นละ พระพุทธรูปก็ตั้งอยู่บนนั้น เฮาไปเห็นทีนี้

“อันนี้แม่่นหยังนี้ท่าน...”

“ตักบาตรสวรรค์” ว่าซัน

“นี่หรือกายเกินขึ้นไปนี่หรือตักบาตรสวรรค์”

“งานมันเสร็จแล้วละ ชะน้อย”

“อันนั้นมันเวที่อียัง”

“เวที่ระบำไประบำกิว” ว่าซัน

เวที่ระบำไประบำกิวก็ไปตั้งต่อหน้าพระพุทธรูปที่นี้ พระพุทธรูป
ก็ตั้งเงินเทินอยู่พุ้น

“บ๊ะ คงสิได้บุญหลายเนาะ ไปเลิกแข่งเลกขาเลกดาเลกที่
ให้เฟิ่นเบิ่ง ได้บุญหลายเด้...

อันนี้แม่่นบาตรอียัง”

“บาตรนี้เอาตั้งไว้กับพระพุทธรูป หากผู้ใดมีศรัทธาก็ให้เขา
เอาเงินมาใส่นี้” ว่าซัน

“เอาเด้อทีนี้ ผมจะพูด ท่านนั้นมาคุยกับหมู่ของท่านเอา
ปฏิปทาของผมไปใช้ นี่มันแม่่นเป็นปฏิปทาของผมที่ไหน เอาอย่างนี้
ท่านอย่าเฮ็ดเพียงแต่ตักบาตรสวรรค์แห่ม มันได้เงินน้อย เฮ็ด

ดักบาตรพรหมโลกอีกเวทีหนึ่ง แล้วก็เห็ดให้มันครบ ชั้นดาวดึงส
นี่เห็ดอันหนึ่ง ชั้นยามาเห็ดอันหนึ่ง ชั้นดุสิต ชั้นนิมมานรดี
ปรนิมมิตวสวัตตี พรหมปารีสัชชา พรหมปุโรหิตา มหาพรหมา
ปริตตภา อัมปมาณภา อาภัสสรา ปริตตสุภา อัมปมาณสุภา สุภิกษา
อสังญีสัตตา เวหฬผลา อวิหา อตปปา สุตัสสา สุตัสสี อกนิฐฐา
เห็ดให้ครบ ๑๖ นุ่นแหม่ม มันจึงได้เงินหลายท่าน... แล้วก็มาเห็ด
ดักบาตรเทวทัตอีก เทวทัตต้องเห็ดไว้ต่ำกว่าหมู่ เห็ดรูปคนฆ่ากัน
เห็ดดาบพร้อม เห็ดรูปพระพุทธเจ้า แล้วก็เห็ดรูปพระเทวทัต
เบียดเบียนพระพุทธเจ้า กลิ้งก้อนหินจากภูเขาคิซมกุกุมมาอีก นี่
ดักบาตรเทวทัต นี่ให้บอกอย่างนี้ มันจึงได้บุญหลาย

พระพุทธเจ้าของเฮานั้น เพิ่นก็พาเอาบาตรไปบิณฑบาต
เพียงเท่านั้นตัว เพิ่นพาเอาบาตรขอเงินบ่มีกลางวันกลางคืน
อย่างนี้หรือจึงเอาบาตรมาตั้งไว้ข้างหน้าเพิ่นเพื่อจะเอาเงิน ไปเห็ด
สุ่มเพิ่นเห็ดหยังวะ ท่านบ่เห็นหรือในสังคายนาครั้งที่ ๒ นะ
พระเวรตะนะเพิ่นไปอยู่ที่โศคังคบรรพต แล้วพวกวัชชีบุตรนะ
เอาบาตรเข้าไปตั้งไว้ในโบสถ์ให้คนถวายเงินถวายคำ แล้วแบ่งไป
ให้พระเวรตะส่วนหนึ่ง พระเวรตะเพิ่นเลยบ่เอา ท่านบ่เห็นหรือ
ในสังคีตินะ มารีบไป เดี่ยวหลวงปู่มหาบัวสิมาเห็น” เฮว่า

“ถ้าหลวงปู่มหาบัวมาเห็นเข้านี้ มันเสียไปถึงเฮานุ่นละ
เพราะท่านก็ออกไปจากเฮา” เคยอยู่นี่ ๒ ปี แต่บ่ยอมลงได้ละ
แต่บ่ปากบ่เถียง แต่ไม่ยอมลง

ปฏิบัติที่มันสำคัญพี่น้องเอ๋ย มันเข้ากันได้อยู่นั้น ปฏิบัติสำคัญที่สุด ส่วนกินน้อยกินหลายก็มันเป็นปัญหาดอกเพราะกินวันละครั้ง เรื่องอื่นเรื่องเกี่ยวกับการแสวงหาตัว “ง” นี้ละที่มันปลงกันอยู่เดี๋ยวนี้ ตัว “ง” สระ เอิน มันปลงกันอยู่เรื่องนี้ละ เรื่องตัว “ง” สระ เอิน มันปลงกันแต่พระนะ มันหาแบบอย่างโลดโผนก็มีพระแตกกันในเรื่องนี้ละ เรื่องหาอุบายหาเงิน แล้วปลงกันนี้ละ

บ่เห็นเพื่อนอาจารย์...หรือที่ท่านไปสร้างพระพุทธรูปนะ ไปสร้างพระพุทธรูปแล้วเงินบ่พอๆ แล้วก็เลยไปนิมนต์เพื่อนหลวงปู่มหาบัวมาเป็นประธาน ไปเอาเจ้าคุณ...อีกคนหนึ่ง เจ้าคุณ...หนองคายนะ แต่ว่าหลวงปู่มหาไสชื่อใหม่ให้แล้ว ท่านว่าไปไหนชอบบันเทิงแท้ๆ ท่านเลยเรียกว่า “ท่านเจ้าคุณเทพบันเทิง” ถ้าได้เป็นโฆษกแล้ว โอ๊ย บ่ได้กินข้าวก็ได้ ร้องโกกๆๆ อยู่นั่นละ บ่ได้ฉันจังหันก็ตาม ไปทางใดเอาไม้ค้ำไปด้วย เทพบันเทิงนะ บ่ถูกกันอีกละกับหลวงปู่มหา บ่ถูกกัน ท่านอาจารย์...ก็พาไป เพื่อนเจ้าคุณ...องค์หนึ่งนี่ละไปด้วย ไปนิมนต์หลวงปู่มหา มีคนชั้นสูงๆ ไปด้วย คนขึ้นไปกุฎิเพื่อนเต็มหมด

“นิมนต์พ่อแม่ครูบาอาจารย์ไปงานให้ชะน้อยแห่น” ว่าขึ้น

“เมตตา กรุณา ชะน้อยแห่น เงินยังขาดอยู่แสนหนึ่ง บ่พอสร้างพระ” ว่าขึ้น

หลวงปู่มหา ก็เคียวหมากแล้วถ่มลงกระโถนแล้วค่อยวาง
อย่างนี้ละ ก็มหน้าลง

**“ก็อย่างนี้ละสิ ออกมาจากครูบาอาจารย์องค์เดียวกัน
แล้วมาเฮ็ดไปทั่วที่บ่ทั่วแดน มันก็เลยเข้ากันบ่ได้ละ”**

โอโห มองดูเจ้าคุณเทพบันเทิงอย่างนี้ หน้าตายหมด คนเกียรติ
สูงๆ ทางหนองคายนะเอารถไป ๓ คัน ๔ คันว่าจะไปรับเพื่อน
หลวงปู่มหา นะ ได้พากันคลานลงภูภูมิหมด เพื่อนก็ว่าเท่านั้นละ เพื่อนเลย
บ่เวว่าด้วยกับหลวงปู่มหา นะ แต่นั้นมาเพื่อนอาจารย์...เคียด ว่าชั้น
เคียดให้หลวงปู่มหา บ่แม่นของค่อยเด้นั้น

หลวงปู่มันฮ้ายอยู่ครั้งหนึ่ง คราวอยู่บ้านหนองผือ นะ

“พากันไปวิเวก” ว่าชั้น “พวกหนึ่งออกจากเขาไป ไปวิเวก”
ว่าชั้น

นานแล้วละเพื่อนพูดเรื่องเก่า

“กลับมา แล้วมาตัวเฮว่าไต่วิเวก” ว่าชั้น “พากันไปสร้าง
พระพุทธรูปกินข้าวต้มกินขนมเขา แล้วก็กลับคืนมา ไปทางภูลังกา
นี่ละ” ว่าชั้น “ไปสร้างพระพุทธรูปแล้วฉลองกินข้าวต้มกินขนมเขา
แล้วกลับมาหาเขา แล้วมาว่าตัวไต่วิเวก ไต่วิเวก” ว่าชั้น

ลาเพื่อนไปวิเวกแล้วไปหาสร้างพระพุทธรูป พระเจดีย์ จักแมน
ป่ถูกกับเพื่อนแท้ๆ ได้ ถ้าหวังจะคืนอยู่จำพรรษากับเพื่อน ถ้าจะไปทีอื่น
เรื่อนั้นบ่เป็นหยังดอก เพื่อนบ่ตามว่าดอก ปานนั้นละเครื่องปานนั้นละ
หลวงปู่มั่น แม่่นของง่ายๆ หรือ

เพื่อนอาจารย์...ก็ยื่นยาถวาย “ฉันยา ชะน้อย นิมนต์ฉันยา”

“ให้พิจารณาก่อนแหม่ ถ้าพอดฉันก็จะฉันละแหม่” เพื่อนว่า
“อย่ามาบังคับหลายแหม่” ว่าซั้น “เราบ่แม่่นหมาเต้ให้อันใดมา
ก็จะสวาคาตีนคามือโลด มันก็เกินไปดอก” ผู้เฒ่าว่า “ให้พิจารณา
เบื่อก่อนแหม่ มันเป็นตาฉันหรือบ่เป็นตาฉัน โรคอันนี้” ว่าซั้น
“พอเตให้ก็จะสวาคามือโลด ก็เต็มทีดอก” เพื่อนว่า

ว่ามีนัยยะ หลวงปู่มั่นว่า โรคเพื่อนมันเป็นโรคชรา เป็นโรค
คนละอย่าง ดินก็เป็นดินเพียง โรคก็โรคชรา

มาวันหนึ่งเราถูกหลอกอยู่ครั้งหนึ่งให้นิมนต์พ่อแม่ครูบา-
อาจารย์ ถูกอาจารย์ทองคำหลอก เพราะเขาเป็นผู้รักษาไฟได้
รักษาไฟอั้งโล่ เวลาเพื่อนเดินจงกรมก่อนไปบิณฑบาต กลัวเพื่อนล้ม
ใส่ไฟ

“ไปนิมนต์ไป ไปนิมนต์หลวงปู่ให้ไปบิณฑบาตเถอะ เพราะ
ท่านเป็นผู้รักษาไฟ”

“มันสิบ่กวมบ่ก้าวล่องเฟิ่นอาจารย์มหาหรือ พวกเรายังบ่
ได้ปรีक्षाเฟิ่น”

“บ่เป็นหยังดอก ถ้าเฮานิมนต์ได้มันก็บ่เป็นหยังดอก เฟิ่นก็คง
บ่ถืดอก”

“เรื่องเหล่านี้เฮาต้องศึกษาอาจารย์มหาซะก่อนเด้” ว่าซัั้น
“เฮาเป็นพระผู้น้อย เฮาสีไปข้ามเฟิ่นบ่ได้เด้”

อาจารย์ทองคำเลยว่ “อาจารย์มหาเฟิ่นบ่ถืดอกแนวจั้งซี”
ว่าซัั้น “ไผ่คิดเห็นอันได้ออกก็เฮ็ดอันนั้นแหละ”

“บ่ถือ แต่มันก็บ่งามแก่หมู่เฮาเด้ พวกเฮาไปข้ามเฟิ่น”

“บ่น่า อย่าพูดรำไร ไปนิมนต์ ไป ให้ท่านนี่ละเป็นผู้นิมนต์”

หลวงปู่มันเฟิ่นก็เดินจงกรมกลับไปกลับมาอยู่ เขาก็คุ้เข้า
ยกมือขึ้นได้แล้วจึงกราบเรียนว่ “นิมนต์พ่อแม่ครูบาอาจารย์บ่ให้
ไปบิณฑบาต ลูกเต้าสิบิณฑบาตมาเลี้ยงดอก เพราะเมื่อยแล้ว
เดมาแล้ว”

ที่นี้เฟิ่นก็ทางขาออกแล้ว คือนักมวายนี

“ก็แม่่นอยู่ดอก ก็แม่่นอยู่ แต่ว่พระพุทธเจ้าณะ
ฉันบิณฑบาตนายจุนทะกัมมารบุตร

แล้วได้ชัดเซพเนจรไปเมืองกุสินารา
ตื่นขึ้นมาพระองค์เจ้าก็เข้าพระนิพพาน
นั่นก็แสดงว่าพระพุทธเจ้าไปบิณฑบาตจนถึงมือตายได้
อันนี้เฮาขี้ตีนของพระพุทธเจ้าดอก” ว่าชั้น

เราก็เลยหมดท่า เห็ดหน้าหล่าแชนแล่นอยู่ แล้วน้ำตาไหลชะ ๆ
อยู่เฮา

เพื่อนพูดคือพูดควรแท้แท้ พูดถึงจิตถึงใจ ชนคิงลูกเงียบๆ
พูดแล้ว

“ผมว่าแล้ว บได้แต่ได้” ไปเล่าให้ท่านอาจารย์ทองคำฟัง

เด็ดเดี่ยวแท้แท้หลวงปู่มัน ไปบิณฑบาตบได้ชั้นที่ ๑ เพราะโรค
ของเพื่อนเป็นโรคค่อยๆ ทรุกลงๆ เด้ โรคใส่เลื่อนบเป็น โรคริดสีดวง
เป็นอยู่ ริดสีดวงทวารนะ ค่อยๆ ทรุกลงๆ ถ้าเป็นอย่างไปไม่กี่ค่อยๆ
แห้งลงๆ ถ้าเป็นอย่างแมนบั้งปลาก็ดี ไปบิณฑบาตมือที่แรก ป่วย
ที่แรก หลวงปู่มันเด็ดเดี่ยวหรือบ่เด็ดเดี่ยว คิดดู ไปในบ้าน ต่อมา
ไม่สามารถไปในบ้านได้ ก็ขยับเข้ามาไปตีนบ้าน ส่วนหมู่ธรรมดา
ก็ไปตามธรรมดา เวลาเพื่อนไปตีนบ้าน ใครเป็นผู้เดินตามหลังเพื่อน
ก็ให้เพื่อนอาจารย์วันตาม นอกนั้นให้กลับมาให้ทันข้อวัตร เอ้า ทีนี้
ขยับมาอีก ไปถึงครึ่งหนทางจะเข้าหมู่บ้าน ยังบ่ถอย โรคหนักเข้า
ท่านไปบิณฑบาตที่ประตูวัด ประตูวัดก็ประตูรั้วธรรมดาเฮานี้ละ

บ่แม่นเป็นซุ่มประตู่จงามอหยังดอก ชยบเข้ามาอีก ไปกลางลานวัด บัดนี้ โยมเข้ามาใส่ ๓ คน ๔ คน พอให้ได้ข้อวัตร ชยบมาอีก บิณฑบาตชายคาหลังคาศาลา ในเวลาบิณฑบาตลักษณะนี้ ท่านก็ยัง ลงไปฉันทกับหมู่อยู่ได้ ยังฉันทกับหมู่อยู่ บ่ได้ขึ้นไปฉันทที่กุฎิเจ้าของดอก ชยบเข้าไปอีกๆ หมู่ครูบาอาจารย์และหมู่เพื่อนครูบาอาจารย์นิมนต์ เพิ่นบิณฑบาตที่กุฎิเพิ่น บิณฑบาตที่กุฎิเพิ่น เพิ่นก็ยังลงจากกุฎิ มาบิณฑฯ อยู่ ลงมาบิณฑฯ ที่ชายคากุฎิ บ่ไหวทีนี้ ชยบเข้ามากกว่าเดิม ยืนบิณฑบาตอยู่บนกุฎิเจ้าของ ให้เขาใส่เอา เพิ่นยืนอยู่ที่เดียว เขาใส่ ๓ คน ๔ คน เขามาก็บ่ได้มาหลายดอก หนักเข้ากว่านั้น ชยบเข้ามาๆ ตั้งบาตรไว้ให้เขาใส่เอา ถึงตอนนี้ละ ท่านจึงยอมฉันทในถ้วยในชาม จึงค่อยยอมชดช้อนทีนี้ เก่งปานนั้นได้หลงปู้มัน หาดัวจับยากแท้ๆ ได้ ในเรื่องข้อวัตรส่วนนี้ หาดัวจับยากแท้ๆ ใครก็ใครเถอะ

เรื่องรับแขกรับคนอย่างนี้ บ่ลามปามเหมือนหมู่เฮาได้ หมู่เฮา นี้ก็แล้วแต่บ่ถูกใจเขา “อาตมาภาพ อาตมาแพบ” ล่มแจบแพบ จาบพาบอยู่ เพิ่นนะไม่ใช่อย่างนั้นแล้ว ถ้าเขามาผิตเวลาแล้วก็บ่รับ

“เวลาช้อยบัดตาดกวาดอยู่ เจ้ามาเฮ็ดหยัง เจ้าเอาข้อวัตร ของเจ้ามาช่มเหงช้อยบ้อ” ซันตัว

“เวลาช้อยเดินจงกรมภาวนา เจ้าเข้ามาเฮ็ดหยัง เจ้าสิเข้ามา เป็นหยังถึงบ่ถามผู้ที่เขาใกล้ชิด เขาปฏิบัติอย่างไร เฮ็ดมะโรง มะเส็ง เหมือนหมาเห่าบ้างแท้”

ว่าให้แล้วท่านบ่มารับเอาเฉยๆ บ่คือหมู่เฮาได้ เจ้าสิมาไกลแต่ประเทศนอกก็ตาม บ่ถูกเวลาก็ปรับ พวกเฮานี้กลัวแต่เขาบ่มา ถ้าเขาบ่มา กลัวแต่ไปส่องทางคอยอยู่ ว่าอย่างนี้แหละ “อาดมาแพบๆ” ล้มแจบแพบๆ อยู่ชั้นแล้ว ห่างกันปานได้ละกับหลวงปู่มัน

หวานกับควาเอาลงด้วยกันหมด บ่ได้มี อะยันเต โจอแก้ว เหมือนหมู่เฮานี้ดอก เพื่อนเอาใส่ไว้ จะเป็นนมที่เขาฝากมาจากทิศทั้ง ๔ กับโอวัลติน เพื่อนใส่จอกของเพื่อนประมาณสัก ๓ กลิ่นเท่านั้นละ นอกนั้นเพื่อนเอาลงในบาตรหมด ของหวานที่เขาถวายมาแต่ในหมู่บ้านก็เอาลงในบาตรหมด หลวงปู่มันฉันด้วยมือเลย เพื่อนฉันด้วยมือ ๒ นิ้วอย่างนี้ดอก (หลวงปู่ทำท่าฉัน) เวลาเพื่อนฉันบิณฑบาต บางครั้งเพื่อนก็ใช้ ๓ นิ้ว บ่แม่นจะเอาหัวนิ้วไปมือคีบเข้าเหมือนหมู่เฮา หมู่เฮานี้เอาหัวไปมือคีบเข้าจั่งซี แต่เพื่อนใช้นิ้วมือ ๓ นิ้ว ๒ นิ้ว เวลาฉัน ซ้อนก็บ่ชด นุ่นละ ป่วยอหิสนุ่น ท่านจึงยอม ไปบิณฑบาต บ่ได้จึงยอมชดซ้อน

“เมื่อฉันอยู่เราจะไม่เอาหัวมือสอดเข้าปาก” เพื่อนว่าอย่างนี้

“เรื่องชดซ้อนเป็นเรื่องของพระป่วย” เพื่อนว่าอย่างนี้

“เรื่องฉันเพลก็เป็นเรื่องของพระป่วย ๑ เดินทางไกล ไปทางเรือ ๑ อยู่ด้วยกันหมู่มากบิณฑบาตไม่พอฉัน ๑ ได้อานิสงส์กฐิน ๑ ได้อานิสงส์พรรษา ๑ ถ้าไปฉันเป็นนิจวัตรมันก็ผิตนะสี การฉันเพล

เวลากาลจิวร เวลาไปทางไกลไปทางเรือก็ดี หรือเจ็บไข้ก็ดี อีหยัง
ก็ดี โภชนะเป็นของควรแก่สมณะก็ดี แล้วไม่รู้อะไรเป็นอะไร
ฉันทรมณารัมมา ฉันทะพิตตะพือเพล มันก็บ่ถูกนะสิ” เพิ่นว่า
อย่างนี้ได้

“อ้าว คัมภีร์วิสุทธิมรรค ย่นลงในปาฏิโมกข์แล้ว” เพิ่นว่า
อย่างนั้นหลวงปู่มัน

“เมื่อฉันอยู่ เราจักแลดูแต่ในบาตร แล้วพวกเราจะแลดู
ในกล่องข้าวในภาชนะอย่างนั้นหรือ” เพิ่นว่า นำภาชนะ เพิ่นพูด
อย่างนี้ได้ที่นี้ พวกมหา ๙ ประโยค เพิ่นทองเขียน กาศสิณฐ์นะ
เจ้าคุณอรियเวทีนะ

“อ้อย มันก็ถูกของท่านอาจารย์ละ พวกกระผมมันเป็นปุ๊ก
ขาลี้ยังท้อง มันก็ถูกของท่านอาจารย์นั่นแหละ” เจ้าคุณธรรมเจดีย์
นั่งฟังอยู่แล้วหัวเราะด้วย

“เมื่อฉันบิณฑบาต เราจักแลดูแต่ในบาตรนั้นไ้ เราจักแล
ดูติบข้าวชั้นบ้อ จักแลดูในปีนโตชั้นบ้อ แลดูในหม้อเขี้ยวชั้นบ้อ”
เพิ่นว่าจั่งชั้น

“ครั้งพุทธเจ้ามีแต่ฉันในบาตรทั้งนั้น” เพิ่นว่าจั่งซี้ หลวงปู่มัน
พูดบ่มีที่แข่งได้

**“คัมภีร์วิสุทธิมรรค ย่นลงในปาฏิโมกข์แล้ว โมกขัง แปลว่า
ข้ามจากกิเลส ข้ามจากความผิด”**

เพื่อนว่าจั่งซี่ได้ เพื่อนแปลอย่างนี้ “โมกขัง แปลว่า ข้าม” เพื่อนบ่แปลเหมือนพวกมหาแต่ เพื่อนอาจารย์มหาเพื่อนไล่ สัมผัสตัวนั้น วิภัติตัวนั้น อันนั้นอันนี้ เพื่อนหัวเราะอยู่หลวงปู่มัน หลวงปู่มันเพื่อนหัวเราะ เพื่อนอาจารย์มหา ใส่สัมพันธ์ ใส่อาชยาต ใส่อียังไป ใส่อดีตถึงคนปุ๋งสกลิงคือยังเพื่อนอาจารย์มหา หลวงปู่มันก็เลยหัวเราะ แต่บ่ดุออก ดุให้อาจารย์มหาณะ ปานนั้นเด้ละ หลวงปู่มัน บ่แม่นของง่าย ๆ เด้

เฮ้า บ่ว่าแต่เท่านั้น เรื่องจิวรทอนสไบทีนี้ อันไหนมาบังสุกุลกับท่าน ท่านจึงยอมใช้ ถ้าบังสุกุลกับส่วนรวมกับลูกกับหลาน ผู้เฒ่าบ่ใช้แต่บ่ว่ากระทบกระเทือนผู้ใด อันไหนเอามาบังสุกุลกับท่าน แล้วท่านหวังไว้ใช้ผู้เดียวหมดเลยหรือ บ่ ท่านก็ให้ลูกให้เต้าเหมือนกัน ถ้ามันบ่พอ ถึงท่านจะขาดขนาดไหนท่านก็บ่ใช้ ถ้าเขามาบังสุกุลที่ศาลาก็ดี กับทางไปบิณฑบาตก็ดี ถ้าบังสุกุลตามกุฎิตามบันไดของท่าน ตามทางเดินจงกรมของท่าน ถ้าท่านขาดท่านเงินท่านก็ใช้ ถ้าท่านบ่ขาดก็ให้ลูกให้เต้า นั้นเก่งปานใด ใช้ของบ่มีราศีได้ หลวงปู่มัน “ผีนั่นข้าจะเอา ผีนี้นี้ข้าจะเอา” ไม่เคยพูดละ

ครูบาสมมาว่าให้เราตอนอยู่บ้านห้วยทราย พูดแล้วก็หักคอเรา
เพื่อนอาจารย์สม

“ให้เจ้าไปเห็ดแบบหลวงปู่มันเบิ่งทะแห่ม หลวงปู่มัน ลูกศิษย์ มีแต่ลึ๊กๆ เดี เพื่อนจึงรีบไว้ ให้เจ้าไปเห็ดอย่างนั้นเบิ่งดู เจ้าสิบได้ งามเอานะ ให้เขาหมดเขายังว่าดีแล้ว เจ้าสิท้อแห่งละ ลูกศิษย์ ตื่นๆ เจ้าสิไปเห็ดลึ๊กจ้งชั้นมันจะได้หรือ” เพื่อนอาจารย์สมว่าให้เรา ว่างั้นเถอะ

“มันบู้จักความ มันบู้จักความอันใด เฮากี้ถามเอาดี ถ้าเขา อยากรู้ได้ มันสิเป็นหยัง อันลูกศิษย์หลวงปู่มันนั้น หมูเฮาไปอยู่กับ เพื่อนนะ มันมีแต่คนฉลาดๆ ทั้งหมด” ว่าชั้น

“ปฉลาดก็บได้ เพราะมีหลวงปู่มหาเคาะหัวเราอยู่ มันก็เห็ด อย่างนั้นได้แล้ว ลูกศิษย์ลึกกี้เห็ดลึกกี้ได้แล้ว ลูกศิษย์ตื่นๆ ให้เจ้า ไปเห็ดจ้งชั้นเบิ่งดู เจ้าสิได้แตกอียัง” ว่าชั้น

“อยากได้หยังเจ้าก็เอาชั้นตัว” เอละเตที่นี้ เพื่อนอาจารย์สมว่า

“ลูกศิษย์ลึกเขาจ้งเห็ดอย่างนั้นได้ดี” ว่าชั้น “ลูกศิษย์บู้จัก ความ มันเอาไปกินหมดนั้นแล้ว” เพื่อนพูดอย่างนี้

“เพราะว่าหลวงปู่มัน เพื่อนคัดเลือกเอาพอแวงแล้ว จึงเอา จำพรรษากับเพื่อน เพื่อนบได้เอาขี้หมูราขี้หมาแห่งเหมือนพวกเขา เขาสิไปใช้แบบลึกกๆ อย่างนั้น ฮ่วย มันก็จะว่า มีอิกบ อ่อมกไก่นา แล้วเจ้าก็จะท้อแห่งตายนั้นแหละ เจ้าเอาพินทึงใส่ไฟ ทึงใส่เท่าใด มันใหม่หมดนั้นแหละ” ว่าชั้น เพื่อนอาจารย์สมพูด

หลวงปู่เทศก์ก็ไปอีกแบบหนึ่ง ปฏิบัติ “เขาเอามาถวายแล้ว
ผมอยากได้ยิ่งผมก็เอา เพราะผมเป็นเถระได้ ผมบ่แม่นคนผีบ้า
พอสิดให้ผู้อื่นหาให้ได้”

หลวงปู่เทศก์ท่านไปแถวนั้น “ผมบ่แม่นคนซัดสิดพอให้ผู้อื่น
เอาให้ได้ ผมเห็นว่าอันใดมันเป็นธรรม ผมก็เอาโลด มันบ่เป็น
ปาราชิก สังฆาทิเสส” ว่าขึ้น

“เพราะผมเป็นผู้ใหญ่หมู่ได้” หลวงปู่เทศก์ท่านว่าอย่างนี้

ส่วนหลวงปู่มหาบัว ถ้าบ่กำซัดบิหาลี ท่านกะบ่ค่อยอยากเอาแต่
หลวงปู่มานะ

หลวงปู่จามก็เหมือนกัน หลวงปู่จามนี้เป็นคนสันโดษใน
ผ้าจีวร หลวงปู่จามบ่ขาดอิหฺลี บ่ยอมเปลี่ยนถ่ายได้เพิ่นพ่อแม่
บ่แม่นของค่อยได้ ผ้าจีวรเหมือนกัน ผ้าสังฆาเหมือนกัน มีดโกน
เหมือนกัน เพราะหลวงปู่จามเป็นพระสันโดษอยู่ผู้หนึ่งได้

เงินส่วนตัวผู้เฒ่าบ่เก็บได้ ผู้เฒ่าเอามาสร้างหมด

“ไผ่ก็กลัวแต่บ่ได้ขอเงินค่าง” ว่าขึ้น “ผัดใจไปไผ่มาก็มาได้ใช้
เพราะเฮานี้ละ” ผู้เฒ่าว่า เครื่องมือของผู้เฒ่า ผู้เฒ่าซื้อมาไว้หมด
หลวงปู่จามนะ มีครบหมดละ

ที่นี้ด้านการภาวนา พูดถึงแต่เรื่องโลก พูดแต่เรื่องภายนอก ใครเคยภาวนาอันใดก็ให้กระหน่ำลงไปพื่อน้องเอ๊ย บ่ได้เสียหายดอก บ่ได้คุณน้อย ก็ได้คุณมาก

การพิจารณาความตายอย่างนี้ติดต่อกันอยู่ก็เกิดสลดสังเวช เหมือนกันนั่นล่ะ การพิจารณาลมหายใจเข้าออกอย่างนี้ก็เกิดสลดสังเวชได้เหมือนกันนั่นล่ะ

การภาวนาพุทโธติดต่อกันอยู่ก็ได้กำลังเหมือนกัน กรรมฐานอันใดได้กำลังหมด บ่ได้หน้อยก็ต้องได้มาก ข้อสำคัญต้องบริกรรมให้มันพอ บริกรรมให้มันพอจนลื่นบ่กระตุกนุ่นล่ะ บริกรรมแปลว่า กำกับอยู่ว่าอย่างนั้นเถอะ

ฌานัง แปลว่า เฟ่งอยู่

สีลัง แปลว่า ตัดสินอยู่ในการเฟ่ง

สมาธิง แปลว่า ตั้งมั่นในการเฟ่ง

ปัญญา แปลว่า รอบรู้ในที่เฮาเฟ่งอยู่

ย่นมาเป็นเรื่องเดียวกันเดี๋ย นี้ พูดเป็นเรื่องเดียวกัน **อิทธิบาท** การให้สำเร็จตามความประสงค์มี ๔ อย่าง ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา เอลงเป็นอันเดียวกัน **ฉันทะ** พอใจรักใคร่ในกรรมฐานที่ตั้งไว้ **วิริยะ** ให้เพียรหมั่นประกอบในกรรมฐานที่ตั้งไว้ **จิตตะ** ให้เอาใจฝักใฝ่ในกรรมฐานที่ตนตั้งไว้นั้น **วิมังสา** ให้พิจารณาไตรตรองในกรรมฐานที่ตนตั้งไว้นั้น

เรื่องเก่านั้นละ เป้าอันเก่านั้นละ พุดถึงธรรมะนี้ จะพุดไปมาก ถึง ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นรัก็ตาม ก็พุดเรื่องเก่านั้นแหละ แต่หลาย อุบายเฉยๆ ก็พุดเรื่องกองรูปกองนามนั้นละ

นามัง แปลว่า ชื่อมัน

รูปัง แปลว่า รูป

รูปนี้มันก็ประกอบด้วยดิน น้ำ ไฟ ลม ประชุมกันเป็นกาย เรียกว่ารูปเท่านั้นละ ถ้ามันบ่หลงดิน มันก็บ่หลงน้ำ ถ้ามันบ่หลงน้ำ มันก็บ่หลงไฟ มันก็บ่หลงลมเหมือนกันนั้นละ เพราะดิน น้ำ ไฟ ลม มันประชุมกันเป็นกายเรียกว่ารูป ถ้ามันแตกออกไป มันก็แตก ออกไปเป็นดิน มันแตกออกไปมันก็ไปเป็นน้ำ มันแตกออกไปก็ไป เป็นไฟ แตกออกไปมันก็ไปเป็นลม มันไปอยู่มหาภูตธาตุ เรียกว่า **มหาภูตธาตุ** ธาตุใหญ่ ธาตุเดิมของมัน

เฮากินข้าวก็เรียกว่าดินหนุนดิน เฮากินน้ำก็เรียกว่าบ้ำรุง ธาตุน้ำ เฮาต้องการความอบอุ่นก็เรียกว่าบ้ำรุงธาตุไฟ เฮาต้องการ หายใจเข้าออกก็เรียกว่าบ้ำรุงธาตุลม ถ้าเฮาโลภเฮาโกรธเฮาหลง ก็เรียกว่าบ้ำรุงกิเลส เรียกว่าเลี้ยงกิเลส เลี้ยงงูเห่าไว้คอยกัดตัวเอง ถ้าเฮาผลักดันห้าหั้นมันก็เรียกว่าเฮาสิต่อสู้กับมันว่าอย่างนั้นเถอะ อุบายใดจะห้าหั้นกับมันได้ ความโลภเราสือเอาหยังมาต่อสู้อกับมัน โลภมันกินความกว้าง เรียกว่าราคะก็ใช่ โทสะมันโทสะโดยตรง อยู่แล้ว โทสะกับโมหะก็มีความหมายอันเดียวกัน กับโกรธก็มี

ความหมายอันเดียวกัน มีรสชาติอันเดียวกัน กับโกรธก็มี
ความหมายอันเดียวกัน โกรธ ขตวา สุขุ เสติ. *ฆ่าความโกรธได้แล้ว
อยู่เป็นสุข ก็เป็นสุขใจนั่นละ*

ความหลงที่นี้จะเอาหยังมาต่อสู้กับมัน ก็สัมมาทิฐิ ความ
เห็นชอบต่อสู้กับความหลง เห็นว่ามีบาปมีบุญมีสวรรค์นิพพาน
ต่อสู้กับความหลงในขั้นต้น

ส่วนราคะนั้น หากว่าพอเหลียวเห็นบั้นท้ายใหญ่ๆ หน้อย แล้ว
จิตไปเล่นเข้าสู่ตากเขาโลด อย่างนี้อย่าไปทิ้งร่างกระดูก ให้คาบอยู่
บ่มีกลางวันกลางคืน ถ้ามีคนมาใส่บาตรแล้วเห็นแขนเหยี่ยวๆ หน้อยละ
ก็บ่อยากเบ็ง ถ้าแขนกลมๆ สวยๆ ชะละ ปากแดงๆ ชะละ อยาก
บั้งสุกุลบาตรพร้อมเลย อันนั้นละให้พิจารณาร่างกระดูกให้มันบ่อยๆ
ถ้าไม่อย่างนั้นสู้มันบ่ได้ ของอันใดมันเปื่อยมันเน่า เช่น

สมมุติเอาตัวดีดของมันนั้นมาคล้องคอ

สมมุติว่าเสียแต่ดมันพุ้น สมมุติว่าเสียฮูหิมันพุ้น

มันสิเสียได้หรือ มันสิกลืนกินได้หรือ

ให้มันเหยี่ยวใส่ถ้วยป่น ให้มันมาเหยี่ยวใส่บาตรเบ็งดูสิ

เราจะกินได้หรือ สมมุติปานนั้นละ มันจึงจะได้

มันจึงจะต่อสู้กับมันได้

เอ้อ ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วสู้มันบ่ได้

ถ้าเห็ดแบบสุภาพๆ อยู่
เห็ดแบบเหยาๆ เหยาๆ อยู่บ่ได้การ
นิสัยเฮาหยาบ
เฮาก็ต้องเอาหยาบๆ แบบนี้ใส่มัน

ถ้าอย่างนั้นก็ให้พิจารณาร่างกาย ลอกหนังออกมาเบิ่งดู
มีหยังแหน่ จิตจะรวมบ่รวมช่างมัน บ่เป็นหยัง

อันนี้พอนั่งเข้าแล้วก็อยากเป็นอย่างพระโมคคัลลานะ อยากเหาะ
ไปโลด อย่างนั้นบ่ได้การดอกนั้น อยากแสดงฤทธิ์แสดงเดชโลด
พอนั่งเข้า อยากให้เขาอัครรรยโลด อยากเหาะไปโลด อยากดำดิน
ไปโลด บ่ได้กินดอกอย่างนั้น ไม่นานก็นอนลงเบิ้มเท่านั้นละ

ให้สังเกตเบิ่งเจ้าของให้มันถูก
ราคาบ่โทสะอันใดมันขึ้นง่ายกว่ากัน
หากโทสะมันขึ้นง่ายหลาย
ให้เมตตาตนชะก่อน

มีผู้ตำผู้ว่าเฮา เฮาก็บ่ชอบ มีผู้เบียดเบียน เฮาก็บ่ชอบ มีผู้ทำร้าย
ร่างกาย เฮาก็บ่ชอบ มีผู้เบียดเบียนเฮาทางตรงทางอ้อม เฮาก็
บ่ชอบ ในสกลกายร่างกายของเฮา ถ้ามีผู้ทุบผู้ตีผู้ว่า เฮาก็บ่ชอบ
สัตว์ทั้งหลายก็เหมือนกัน แล้วเฮาค่อยแผ่เมตตาไปทั่วทั้งไตร
โลกธาตุ ถ้าบ่ทำอย่างนั้นมันก็เหมือนการพวยเรือได้ลม ใต้น้ำไหล

มันปล่อง มันบริการมมชื่อๆ มันต้องให้เห็นโทษในโทษะอิหลี เห็นโทษ
ในการเวรการภัยอิหลี มันจึงจะภาวนาเมตตาลง

เรื่องราคะก็เหมือนกัน ให้มันเห็นโทษในการของสกปรก
ของสกปรกแท้ๆ มันถือว่าเป็นของสวยของงาม ถ้ามันอยากเสพ
อยากสมอย่างนี้ ก็ให้แยกธาตุออก มันก็มีธาตุดิน ธาตุน้ำ ธาตุไฟ
ธาตุลม ถ้ามันว่าอยากเสพอยากสม ก็ให้มันไปเจาะรูขี้ตมเสพลอง
คูสิ ก็ธาตุดินเหมือนกันตัว ถ้าว่ามันอยากเสพอยากสมอย่างนี้
ก็เอาตักน้ำใส่ขันมา เติมน้ำเบ็งแล้วบ้อ เอ้อ ถ้ามันอยากเสพอยากสม
อย่างนี้ ก่อไฟขึ้นเบ็งดู เสี่ยงควยใส่แล้วกระเต้าไฟเบ็งแล้วบ้อ
ก็ธาตุไฟเหมือนกันแล้ว ถ้ามันอยากเสพอยากสมอิหลี ลมพัดมา
แรงๆ เสี่ยงควยหันไปทางลม แล้วเต้าลมเบ็งแล้วบ้อ ก็มีแต่ธาตุดิน
น้ำ ไฟ ลม ประชุมกันเป็นกาย เรียกว่า รูป

พูดอย่างนี้แหละ เอาหยาบๆ ใส่มัน

ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วเอาไม่อยู่ได้

ถ้าบ่เอาหยาบๆ ใส่

มันมักหยาบก็ต้องเอาหยาบใส่

มีอยู่คนหนึ่งไปบิณฑบาต พอเห็นผู้สาวมาแล้ว น้ำอสุจิกออก
กุดๆ ออกมา ว่าซัน โอ้ย มันก็เกินไปดอก เราว่านะ เขาว่าผ้าเปียกหมด
ว่าซัน พระมาลัยนั่นตัว สึกไปแล้วเดี๋ยวนี้ อุบายทรมาณเจ้าของ
ให้ผู้ใดบอกก็บ่ถูกดอก มันต้องรู้จักในใฝ่ในมัน มันจึงเป็นสันทิฎฐิโกได้

เรื่องราคะนี่แหละมันสำคัญ

มันอยากทำให้ผิดพรหมจรรย์ มันทำให้เป็นปาราชิกง่าย

ถ้าไม่อย่างนั้นก็กระโหลกหัวผีที่เขาซูดได้ตรงไหน

อย่าเพิ่งเอาไปทิ้ง เห็นอยู่ในกุฏิท่านสมพงษ์ก็มี

ให้อามาแขวนคอเงินจกรม สองเบิ่งให้มันเห็นอยู่จ้งชั้นละ

เอามันมาคว่ำใส่หน้า แล้วดมมัน ถ้ามันมักหลาย

เฮาต้องหาอุบายหยาบๆ ใส่จ้งชั้น

เรื่องความหลงทีนี้ มีจณาภิภูมิมันมีอยู่ ๔ อย่างใหญ่ๆ ของบ่สวย
เฮาถือว่าเป็นของสวย ๑ คือสกลร่างกาย มันเป็นของเปื่อยเน่า
ของบ่มันบ่เที่ยง เฮาถือว่าเป็นของมันของเที่ยง ๑ คือสกลกาย ของบ่
เป็นตัวเป็นตน เฮาถือว่าเป็นตัวเป็นตน ๑ คือสกลกาย ของที่เป็นทุกข์
เฮาถือว่าเป็นสุข ๑ คือสกลกาย ก็มีแต่ดิน น้ำ ไฟ ลม แยกออกไปแล้ว
เรา เขา สัตว์ บุคคล มันบ่มีได้ แยกออกไปแล้ว เหมือนกุฎีวิหาร
ม้างออกๆ ชื่อกุฎีวิหารก็บ่มี

วันคืนล่วงไปๆ มันบ่ได้ล่วงไปเฉยๆ ความแก่ ความเจ็บ
ความตาย มันเอาไปกินด้วย วันคืนมันกินความแก่ ความเจ็บ
ความตายอยู่นั้นนะ มันบ่อิมสักครั้ง มาหลายภพหลายชาติแล้ว
พูดอย่างนี้แหละ มาเป็นขี้ข้ำแก่ ขี้ข้ำเจ็บ ขี้ข้ำตายอยู่นี้ละ

ที่บวชมาอยู่นี้ ไม่ได้ว่าจะบวชให้ใครแต่เดี๋ยวนี้

บวชใช้หนี้เจ้าของเด่ หมูเฮานะ ปฏิบัติใช้หนี้เจ้าของเด่

ใช้หนี้โลก ใช้หนี้ไกรธ ใช้หนี้หลง ว่าอย่างนี้

ถ้าพูดแล้วตีตนตายก่อนไข้

“ไอ้ย ปฏิบัติก็ปฏิบัติไปเถอะ พระอรหันต์ป่มีดอกทุกวันนี้
ไอ้ย มั่นบ่พันดอก” ก็อย่างว่า

“เฮ็ดนา เฮ็ดทอได้ก็เฮ็ดไปเถอะ บ่เป็นเศรษฐีดอก”

“เฮ้า บ่ได้เป็นเศรษฐีก็ยิ่งดีกว่าที่จะไปลักเพิ่นกิน ขอเพิ่น
กินนั่นบ้อ”

“หรือจะเอาแต่ลักกับขอเขากินอย่างนั้น
อันนี้ถ้าบ่ได้เป็นพระอรหันต์ในชาตินี้
ก็จะบ่เอาพระอนาคามีหรือ บ่เอาบ้อ
บ่ได้พระอนาคามี พระสกทาคามีบ่เอาบ้อ
ไม่ได้เป็นพระอรหันต์ก็ดี พระโสดาบันบ่เอาบ้อ
ถ้าบ่ได้เป็นพระโสดาบัน
ตายแล้วไปเกิดเป็นมนุษย์กับเขาบ่เอาบ้อ
หรือตายไปแล้วไปพรหมโลกด้วยอานิสงส์มานบ่เอาบ้อ
หรือจะเอาแต่หม้อนรกออย่างเดียวบ้อ”

นี่มันก็มีคำถามเจ้าของอยู่เหมือนกันนั่นละ

“เฮ้า ปฏิบัติไปละ ป่มีดอกพระอรหันต์ทุกวันนี้”

**“เธออยากเป็นพระอรหันต์ อยากเห็นพระอรหันต์
ก็ให้เธอเป็นพระอรหันต์ซะก่อน
ถ้าเธออยากเห็นพระโสดาบัน
ก็ให้เธอเป็นพระโสดาบันซะก่อน
ถ้าเธออยากเห็นพระสกทาคามี
ก็ให้เธอเป็นพระสกทาคามีซะก่อน
หากเธออยากเห็นพระอนาคามี
ก็ให้เธอเป็นพระอนาคามีซะก่อน”**

ทีนี้เข้าไปผูกเวรแข่งแข่งผู้ใดบ้อ ว่าชั้น เธอฆ่าสัตว์ตัดชีวิตหรือไม่ นี่เป็นเครื่องทดสอบ อบายมุขทุกประเภทมันเป็นเครื่องเว้นของพระโสดาบัน เรายังยินดีหรือไม่ นี่ก็เครื่องทดสอบเหมือนกันได้ ถ้าเรายังยินดีอยู่ก็กับแม่พระโสดาบัน การฆ่าสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม เรายังยินดีอยู่หรือไม่ ถ้าสมมุติว่าเธอสึกออกไปอย่างนี้ เธอจะเห็ดได้บ้ หรือถ้าไม่สึก สมมุติว่าจะฆ่าสัตว์ได้หรือเปล่า ให้คิดอย่างนั้น ถ้าหากเธอยังฆ่าได้อยู่ มันก็ยังไม่ใช่พระโสดาบัน ถ้าแมงขึ้นากเข้าหูอย่างนี้ เราจะสามารถตบให้มันตายหรือไม่ หากสามารถตบมันตายอยู่ มันก็ยังไม่ใช่พระโสดาบัน คำขายเครื่องประหาร ถ้าขายสัตว์ตัวเป็นหรือสัตว์เพื่อเป็นอาหาร คำขายน้ำเมา คำขายยาพิษ สิ่งเหล่านี้เป็นเครื่องเว้นของพระโสดาบันหมด การคบมิตรชั่วนี้ก็เป็นภูมิของพระโสดาบันหมด เว้นหมด

บุคคลที่สำคัญตัวว่าเป็นพระโสดาบัน
แต่ยังเอาพระมาเสกอยู่ ปลุกพระ ผั่นว่า
อ้อย ไปปลุกเพื่อนเฮ็ดหยัง เพื่อนเข้าสู่พระนิพพานแล้ว
ปลุกเจ้าของนั้นละเป็นหยังไปปลุกพระจั้งซี
เสกเป่าปู้ดๆ จั้งซี
ถ้ายังยินดีในเลขในผาว่านั้นเป็นทางจะร่ำรวย
มันสิฮั้งมันสิมีมันสิดีมันสิได้ออยู่
มันบ่แม่นพระโสดาบัน มันเป็นโสตันดากเขา
เฮ้า โสตัน โสเดา โสดาก

ส่วนพระโสดาบันเห็นโทษใต้งๆ เลย ปู้ได้ถือว่าอบายมุขทุก
ประเภทนี้สิเป็นทางนำมาแห่งทรัพย์ การคบมิตรซู้ก็บ่เป็นทาง
นำมาแห่งทรัพย์ มิตรปฏิรูป คนเทียมมิตร มิตรแท้มี ๔ จำพวก
พระโสดาบันรู้จักหมด คิหิปฏิบัติทั้งเล่ม นั้นเป็นภูมิพระโสดาบัน
อัญญัสตฤเทศ บ่ยอมถือศาสดาอื่นเลย คนบางคนมีก็ถือ หมอดู
ก็ถือ เทวบุตรเทวดาก็ถือ แต่สำคัญตัวว่าเป็นพระโสดาบัน มีแต่
โสตันดากเขานั้นแหละ มันไม่ใช่ดอก **อัญญัสตฤเทศ บ่ถือศาสดา
อื่น**

จ จากิฐานานิ อภพุโพ กาดุง
อิทมปิ สงฺฆะ รตนํ ปณิตํ
เอเตนสจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

อันนี้ก็เป็นรัตนะอันปราณีตในพระสงฆ์ ๓ จากฐานานิ
โทษอย่างหนัก ๖ อย่าง มาตุฆาต ชำมารดา ปีตุฆาต ชำบิดา
อรหันตฆาต ชำพระอรหันต์ โลहितุปบาท ทำร้ายพระพุทธรเจ้าให้ยัง
พระโลหิตห่อขึ้นไป สังฆเภท ยังสงฆ์ให้แตกกัน อัญญัสตฤเทศ
ไม่ถือศาสนาอื่น ภูมิของพระโสดาบันนะ แต่คนนั้นบรู๊จักพระโสดาบัน
เต้ละ คนหากบรู๊จักเต้

เรื่องที่หลวงปู่จามเพิ่นพูด เขาก็พิจารณาอยู่ ๕ ปี ๖ ปี นี่แหละ
เฮายังบ่ถนัดใจ

“พระโสดาบันในพระศาสนาใดก็ต้องเข้าสู่พระนิพพานใน
พระศาสนานั้น” เพิ่นว่าอย่างนี้

เช่น เป็นพระโสดาบันในศาสนาพระโคตมนี้ ก็ต้องสำเร็จ
พระอรหันต์ในศาสนาของพระโคตม จะไปสำเร็จในศาสนาของ
พระศรีอริยเมตไตรยเป็นไม่มี เพิ่นพูดอย่างนั้น หลวงปู่จามเพิ่น
ว่าเต้เนี้ เฮาฟังมา แต่เฮายังบ่สนิทใจ เฮามีที่พิจารณาอยู่

แม่พระพุทธรเจ้าของเราละ ตั้งแต่ชาติที่เป็นกาเผือกนุ่นนะ
ปรารถนาเป็นแม่ของพระพุทธรเจ้า ๕ พระองค์ ตลอดถึงพระเวสสันดร
เป็นแม่พระพุทธรเจ้าไปแล้ว ๔ พระองค์ กกุสันโธ ก็คนนี้เป็นแม่
โกนาคมนโธ ก็คนนี้เป็นแม่ กัสสปโธ ก็คนนี้เป็นแม่ โคตโม มาถึง
ศาสนาของพระพุทธรเจ้าของเรา ท่านไปเทศน์ที่ดาวดึงสา แม่บรรลุ

พระโสดาบันแล้ว พระโสดาบันชนิดนี้สี่เป็นพระโสดาบันเอกพีซี
เราว่า จะได้เกิดอีกชาติหนึ่ง แม่พระพุทธานี้จะได้มาเกิดพร้อม
พระพุทธานี้ ในเมืองเกตุมดีนคร เมืองพาราณสีจะได้เปลี่ยนชื่อเป็น
เมืองเกตุมดีนคร ได้สำเร็จพระโสดาบันเอกพีซีแล้ว มีพีชอันเดียว
จะได้เกิดอีกชาติหนึ่ง เพราะนับตั้งแต่พระพุทธานี้ของเขามา
นับพันเป็น ๒ เดือน ๓ เดือน ในชั้นดาวดึงส์ได้ เตี่ยนี้ ๒๕๒๗
ยังพันเป็น ๒ เดือน ๓ เดือน ในชั้นดาวดึงส์ได้ หรือในชั้นดุสิต
ด้วย

นี่แหละเป็นเหตุให้เขาพิจารณาอยู่ หลวงปู่จามเพียรยืนยัน
อย่างนี้ เขายังมีเรื่องยืนยันอีกอันหนึ่งที่นี่ พระพุทธานี้ในป่า
มหาวันพร้อมพระภิกษุอรหันต์ ๕๐๐ ในพระพุทธานี้พระองค์หนึ่งๆ
จักมีครวหนึ่งเรียกว่ามหาสมัยสูตร พระสูตรนั้นเป็นสูตรมหาสมัย
ทสสี จ โลกธาตุนิ เทวตา เทวตา ๑๐ โลกธาตุนิมาไหว
พระอรหันต์ ๕๐๐ องค์นั้น

“ใครอยากให้เห็นเทวตาให้เข้าสมาธิเนื้อ ใครอยากเห็น
พวกนั้น” ว่าชั้น เขาจะมาทั้งไตรโลกธาตุนิ ๑๐ โลกธาตุนิ

ทสสี จ โลกธาตุนิ เทวตา เย ภูยเยน สนนิปิตตา โหนติ
ภควนฺติ ทสสนาย ภิกขุ สงฆณฺจ. เทวตาอยากมาเห็นพระพุทธานี้
ในพระพุทธานี้พระองค์หนึ่งๆ ต้องมีครั้งหนึ่ง มหาสมัยสูตรนี้ในพระพุทธานี้
แต่ละพระองค์ๆ

เอว เมว สุทฐาวาสเสสุ เทเวสุ อนุตริหิตา ภควโต ปุรโต
ปาตุรหฺสฺ. อตถโข ตา เทวตา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ
อฏฺฐํ สฺ. เอกมนฺตํ จิตฺตา โข เอกา เทวตา ภควโต สนฺติเก อิมํ คถํ
อภาสิ.

ท้าวสุทฐาวาส ลงมาแต่ชั้นอวิหา อตฺปปา สุทฺธสฺสา สุทฺธสิ
อกนิจฺจฺฐา มาถามปัญหา มากกราบเรียนปัญหากับพระพุทธเจ้าเฮาอยู่
ในบางคราวพระพุทธเจ้าของเฮาก็หายแวบไปคราวหนึ่งขึ้นไป
สุทฐาวาส ความเป็นจริงพระองค์เจ้ารู้อยู่แล้ว

“ท่านมาอยู่ที่นี่นานขนาดไหน”

“ตั้งแต่ครั้งพระเจ้าวิปัสสิ แต่ครั้งพระเจ้ากัสสปะ เพราะละ
กามารมณฺได้แล้ว โทसारมณฺได้แล้ว ก็ได้มาอยู่ที่นี่”

เราก็มีที่จะแซงอีกเรื่องหนึ่ง เหาปลงสนธิ ถ้าอย่างนั้นพวก
นักเรียนชั้นประถมที่ ๑ ก็อย่าให้ไปเรียนมัธยมกับครูคนอื่นดี
ให้มันเรียนกับครูคนนั้นคนเดียวให้มันจบเลยทีเดียวดี เราว่าอย่างนี้
พวกเรียนประถม ชั้นปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔ ปีที่ ๕ ปีที่ ๖
อย่าไปเรียนปริญญาตรี ให้ไปเรียนกับครูคนนั้นให้มันจบหมด
ทีเดียวยุติ เฮาว่าอย่างนี้

ในบาลีที่เพิ่นอ้างมีอยู่ พวกสุทฐาวาสแต่ปางใดนั้น ยังมา
สังสรรค์กับพระโคตมของเฮาอยู่ ตั้งแต่ครั้งพระพุทธเจ้ากัสสป

ก็มี กกุสันโธก็มี วิปัสสีก็มี วิปัสสี จ อนุปโม. เป็นชั้นสุทธาวาส
อยู่นั้นแล้ว วันหนึ่งคืนหนึ่งในสุทธาวาสนั้น มันก็เป็นตั้งล้านๆ ปี
ในโลกมนุษย์ของเฮานี้ มันจึงจะเป็นวันหนึ่งคืนหนึ่งในชั้น
สุทธาวาส

“ลือคของไผของมันต้องกวาดไปให้หมด” หลวงปู่จามพูด
อย่างนี้

“พระพุทธเจ้าเพื่อนทำงานเกี่ยวเนื่องกันอยู่นั้นเด้” เราพูด
อย่างนี้

เช่น บางคนก็ให้ท่านตั้งแต่ครั้งพระเจ้าที่ปังกรนั้นแล้ว ก็เช่น
พระสารีบุตร พระโมคคัลลาน์ ก็ปรารถนาเป็นสาวกเบื้องซ้าย
เบื้องขวาตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโนมทัสสีนั้น นั้น ท่านทำงานร่วมกัน
อยู่อย่างนั้น จนได้มาสำเร็จมรรคผลนิพพานในศาสนาของพระ
โคตมะเฮานี้

หลวงปู่จามเห็นว่า “บ่แม่น หนังสือเฮ็ดผิด” เห็นว่า “พระโสดาบัน
ลือคของไผผู้ใดก็ต้องไปตามพระพุทธเจ้าพระองค์นั้นทั้งหมด”
ว่าชั้น เห็นว่าอย่างนี้หลวงปู่จาม

แต่เขาก็มีหลักฐานอ้างอิงอยู่ เขาก็ยังบ่ทันลงสนิท ยังยืนยันอยู่
เหมือนเดิมหลวงปู่จามนะ แม่ของพระพุทธเจ้ามีเป็นเครื่องอ้างอิงอยู่
พวกที่ขึ้นไปเกิดที่สุทธาวาสนะ

เอว เมว สุทฐาวาเสสุ เทเวสุ อนฺตรหิตา ภควโต ปฺรโต
ปาตุหฺสฺ.

มากราบทูลพระพุทธรเจ้า ๔ บาทคาถานั้น

อถโข ตา เทวตา ภควนฺตํ อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ อภฺจฺสิสุ.

นั่งในที่สมควรแก่ตนแล้วถามปัญหากับพระองค์เจ้า มากราบ
ทูลถามปัญหา ลงมากราบไหว้พระองค์เจ้า มีหน้าข้าพระองค์เจ้า
ก็ยิ่งขึ้นไปสุทฐาวาสไปถามพระอนาคามี พวกที่อยู่ชั้นอวิหาก็มี
พวกชั้นอดตปปากมี พวกชั้นสุทฺสสา สุทฺสสี ก็มี พวกชั้นอยู่อกนิฏฐกา
ก็มี พระอนาคามี มี ๕ จำพวกได้ พวกที่ไปเกิดในพรหมโลกนะ
ในพรหมโลกวันหนึ่งคืนหนึ่งถ้าเป็นในมนุษย์โลกเฮานี้ มันก็ตั้งเป็น
ล้านๆ นู่น มันจึงจะเท่าวันหนึ่งคืนหนึ่งในพรหมโลกนะ ในชั้น
พรหมโลกของพระอนาคามีนะ เขาก็เลยว่าพระพุทธรเจ้าทำงาน
ร่วมกันหมด บได้แยกก็แยกพวกกัน

อย่างแม่พระพุทธรเจ้านี้เป็นพระโสดาบันแล้วเดี๋ยวนี้ คงสำเร็จ
เป็นพระโสดาบันเอกพีธี จะได้เกิดอีกชาติเดียว จะได้เกิดพร้อม
พระศรีอริยมตไตรย เป็นแม่พระศรีอริยมตไตรย แล้วจึงเข้าสู่
พระนิพพานพร้อมพระศรีอริยมตไตรย ถ้าไม่ใช่อย่างนั้นแล้ว
มาลัยสูตรทำไมบ่เอาไปสูมไฟทิ้ง เฮว่าอย่างนี้ เอาไว้เห็ดหยัง
เทศน์ ๔ ผูกนู่นนะ เทศน์โจทก์กันบนธรรมาสน์ด้วย

“ถ้าพระเจ้าไตรปิฎกบ่ถูก ทำไมบ่เอาไฟไปสุ่มทิ้ง
เอาไว้เห็ดหยิ่ง เฮว่าอย่างนี้
มหาสมัยสูตรหมุ่นั้น เอาไว้ทำไม
บ่เอาไฟไปสุ่มทิ้งชะละ” เฮว่า

การปฏิบัติมีอานิสงส์อยู่หลายประการ ๑. บ่ได้พระอรหันต์
ในปัจจุบัน ก็จักได้ในเวลาจะตาย ไกลจะตายพิจารณาเห็นกองทุกข์
หนักแล้วมันเลยถอนอุปาทาน มันเลยเบือชาติอดีต อนาคต ปัจจุบัน
แล้วหากบ่ได้อย่างนั้น ก็จักได้นิสัยพระปัจเจก จักปรารถนาเป็น
พระปัจเจก หากบ่ได้พระปัจเจก ได้พบพระพุทธเจ้าองค์หน้ามา
แสดงธรรมบาทคาถาเดียว ก็สำเร็จเป็นพระอรหันต์เหมือนพระ
พาหิยะทาพุจริยะ เพราะอานิสงส์ที่ปฏิบัติมาดีแล้ว

พระพุทธเจ้าเทศน์ “เป็นแต่สักว่ารู้ เป็นแต่สักว่าเห็น”

“พอแล้วครับ” ไปโลด

เพราะมีอานิสงส์ฉานเต็มมาพอแรงแล้วตั้งแต่สมัยพระเจ้า
กัสสปะนุ่นนะ กสสโป สิริสมฺปนฺโน การปฏิบัติบ่มีเสียหาย ว่าชั้น

บ่ได้พระอรหันต์ในปัจจุบันชาติตอนมีชีวิตเป็นอยู่ ก็จักได้ใน
เวลาใกล้จะตาย พระสุทโธทนะได้พระอรหันต์ในเวลาใกล้จะตาย
เด้อ พระสุทโธทนะนะ พอสำเร็จพระอรหันต์ก็เลยสิ้นลมปราณ
คากันโลด

พระราชหุโลมธิษฐาน “ขอให้คุณปู่ประับเวทนาสักกระยะชะก่อน
เถอะ พ่อได้รับธรรมเทศนาของพระองค์เจ้า”

พระองค์เจ้าอธิษฐาน “ขอทุกขเวทนาของโยมพ่อระงับลง
สักกระยะพ่อได้เข้าใจความหมายอย่าให้ทุรนทุราย”

กำลังประชวรอยู่ได้ พ่อปลงปัญญาลงในกองทุกข์ ในอนิจจัง
ทุกขัง อนัตตา เห็นชัดแล้ว ก็วิญญานปฏิสนธิไปได้ไปช่องอยู่ที่ใต้
สิ้นลมหายใจพร้อมกันไปเลย ก็เลยเข้าสู่พระนิพพาน

โยมที่อยู่เมืองสาเกตสองแฉ่าณะเด่ หน้าเหี่ยวๆ บ่เป็นน่าเลื่อมใส
คนชาวนา พ่อเห็นพระองค์เจ้าไปเมืองสาเกตกับพระอานนท์ ก็ไป
กอดแข่งกอดขาพระองค์เจ้า

“โ้ย ลูกเอ๋ย แม่ได้ยืนตั้งแต่ พ่อได้ยืนตั้งแต่นู่นอยู่เมือง
กบิลพัสดุ์ เมืองพาราณสี เมืองราชคฤห์ ทำไม้บ่มาหาพ่อหาแม่
สักทีหนอ พ่อแม่คอยอยู่ลูกเอ๋ย”

“โ้ย มันเป็นอย่างนั้นๆ ดอกคุณโยมเอ๋ย มันยากอย่างนั้น
อย่างนี้”

พระอานนท์เกิดสงสัย แต่บ่มีเวลาจะถาม เพราะมันยังบ่ทัน
ถึงกาล พบเห็นหน้ากันครั้งแรกก็เข้ามากอดแข่งกอดขาโลด
พระองค์ก็ยอมให้กอด พระองค์ก็เลยเทศน์โปรดเอาอยู่ตรงนั้นเลย

ก็เลยสำเร็จพระอรหันต์ อายุ ๘๐ แล้วทุกคนๆ บ่ถึง ๗ วันก็พากัน
เข้าสู่อนุภาติเสสนิพพานหมด

วันหลังมามีโอกาสแล้วพระอานนท์เลยกราบทูลถาม

“โยมเฒ่าสองคนนั้น เป็นหยั่ง พอเห็นพระองค์เจ้า จึงเข้ามา
กอดแข่งกอดขาลอดแท้ เป็นเหตุให้ชะน้อยสงสัย”

“ไอ้ เธออยากรู้จักหรือ”

“อยากรู้จัก”

“สองเฒ่านั้นเคยเป็นพ่อเป็นแม่เรามา ๕๐๐ ชาติดิดๆ กันก็มี
เคยเป็นอ่าวเป็นอาเป็นป่าเป็นลุง เป็นพี่สาว เป็นน้องสาว เป็นพี่ชาย
เป็นน้องชายมาจนนับอเนกชาติสังสารบ่ได้ อานนท์เอ๋ย ความ
คุ้นเชื่องอันนั้นก็เลยติดมา เพราะกรรมดาสาวกละวาสนาและนิสัย
บ่ได้เด้ นิสัยนั้นติดมา พอเห็นกันก็เลยคุ้นเชื่องโลด คนนี้บ่เคยเป็นแม่
ผู้นี้บ่เคยเป็นอ้าย ผู้นี้บ่เคยเป็นพี่ชาย ผู้นี้บ่เคยเป็นน้องเขยน้องสาว
ผู้นี้บ่เคยได้เป็นมิตร ผู้นี้บ่เคยได้เป็นสหาย ในไตรโลกธาตุนี้
เธอลองไปหาเบิ่งดู บ่มีชาติหนึ่งก็ชาติหนึ่งละที่ต้อเกี่ยวข้องกัน”

พระองค์ว่า “บ่ชาติหนึ่งก็ต้อชาติหนึ่งละที่ต้อเคยร่วมกัน
การทอ่งเที่ยวในวัฏสังสารมันมีหลายจนถึงขนาดเพียงนั้นละ
อานนท์เอ๋ย”

ในอิติวุตตกะ

“กระดุกของพวกท่านทั้งหลายถ้าเก็บไว้เท่าหัวแม่มือในชาติหนึ่งๆ เก็บไว้เท่าหัวแม่มือ ชาติเป็นสัตว์เดรัจฉานบ่ต้องนับชาติอื่นๆ ก็บ่ต้องนับ เอาแต่ชาติเป็นมนุษย์ ชั่วกัปหนึ่งนี้จะใหญ่กว่าภูเขาสีเนรราช หากบ่ให้อันตรธานหายไป น้ำตาของพวกท่านทั้งหลายนับแต่ชาติเป็นมนุษย์ นานๆ จึงได้ไหลออกมา ชั่วกัปหนึ่งนี้ จะมากกว่ามหาสมุทรทะเล ๔ มหาสมุทรนั้น ถ้าบ่ให้อันตรธานหายไป การท่องเที่ยวในวัฏสงสารมันมากถึงขนาดนั้น นั่นละอานนท์เอ๋ย เธอจะเชื่อหรือไม่เชื่อก็ให้เป็นเรื่องของเธอ เราตถาคตพูดตามเป็นจริง”

พระอานนท์ก็เลยเข้าใจ เพราะพระอานนท์เป็นพระโสดาบันแล้ว

ในปฐมปัณณา

“ทำบุญอันใดๆ ต้องอุทิศให้ไตรโลกธาตุทั้งหมด” พระองค์เจ้าสอนอย่างนั้น

“บุญของเรามันเล็กๆ น้อยๆ ไปทำทำเป็นผู้มักใหญ่ใฝ่สูงไปโอนให้ทั้งไตรโลกธาตุอย่างนี้ มันก็หมดเท่านั้นนะสิ” ว่าขึ้น

“มันจะเอามาแต่ไหนพระองค์เจ้า เพราะบุญของเรามีน้อยๆเอง ทำท่ามกใหญ่ไผ่สูงไปโอนหมด ไปโอนอุทิศให้ไตรโลกธาตุหมด แล้วเราจะเหลืออะไร”

“อย่างนั้นแหละมันยิ่งได้มาก **ปัตติทานมัย** บุญสำเร็จด้วยการให้ส่วนบุญนั้นไป เรียกว่าหว่านพืชเอาผลอยู่เสมอๆ ยิ่งได้บุญหลาย อานนท์เอ๋ย” พระองค์เจ้าว่า

การแผ่เมตตาทางโลกุตรระนะแผ่จั่งได้ แผ่เมตตาในโลภก็ยี่สิบแผ่จั่งได้

การแผ่เมตตาในโลกุตรระก็ “โยนิ ๔ ทุกถ้วนหน้าขอให้งถึงคุณพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ทุกเมื่อเกิด”

**“โยนิ ๔ ทุกถ้วนหน้า
จงเป็นสุขในพุทธ ธรรม สงฆ์ อยู่ทุกเมื่อ
บ่มีประมาณเกิด”**

สัตว์ผู้เกิดในครรรค์ในไข่ ในถ้ำ ในโคล แล้วก็เกิดผุดขึ้น เขาจะได้รับหรือบ่ได้รับก็เป็นเรื่องของเขา แต่เรื่องของเราเนั้น เราต้องให้เหมือนอย่างฝน เขาจะรองเอาหรือบ่รองเอาก็เป็นเรื่องของคนอื่น ฝนมันถึงคราตกมันก็ตกโลด เหมือนอย่างแดดนั้นล่ะ ไผ่จะผิงหรือบ่ผิง แดดก็ส่องของแดดอยู่อย่างนั้นล่ะ เหมือนอย่างร่มเงานี้ล่ะ ไผ่จะเข้าร่วมหรือบ่เข้าร่วม มันมีหน้าที่ก็ต้องร่ม มันมีหน้าที่ก็

ต้องเด็ด เหมือนอย่างดินนั้นแหละ ไม่ต้องการเหยียบหรือบดต้องการ
เหยียบก็ตาม แต่มีดินอยู่อย่างนั้น

อันนี้ก็เหมือนกัน เราอุทิศส่วนบุญให้เขา เขาจะได้รับหรือ
บ่ได้รับก็เป็นเรื่องของเขา เรื่องของเราอุทิศให้ก็เป็นเรื่องของเรา
การแผ่เมตตาถึงโลกุตรจะเป็นอัมปมัญญา “โยนิ ๔ ทุกท้าวหน้า จงเป็น
สุขในพุทธ ธรรม สงฆ์ อยู่ทุกเมื่อเกิด”

ความสุขในพุทธ ธรรม สงฆ์ หมายถึงสุขอย่างไร
สุขในพระโสดาบัน สุขในพระสกทาคามี
สุขในพระอนาคามี สุขในพระอรหันต์
มันเป็นสุขก้าวหน้าได้ บ่แม่นสุขถอยหลังได้

ถ้าสุขถอยหลังก็คือ สุขเพราะได้กินหลายชื้อก่องใหญ่ สุขเพราะ
นอนหลับหลายฝันหลาย สุขด้วยอามิสภายนอก อย่างนี้เป็นการ
แผ่เมตตาในโลกีย์

แผ่เมตตาในโลกุตรจะมีอันสงฆ์หลาย ทุกสิ่งทุกอย่างสามารถ
พิจารณาถึงอนัตตาได้ทั้งหมด บ่ได้ชัดซึ้ง เมตตาเป็นอนัตตา
ปมี้เวร เป็นอนัตตาจิตที่ปมี้เวร เป็นอนัตตาจิตที่ปมี้ภย เป็นอนัตตา-
ธรรมที่ปมี้เวร เป็นอนัตตาธรรมที่ปมี้ภย นั้นลงได้เหมือนกัน
อสุกกรรมฐานก็ลงถึงอนัตตาได้เหมือนกัน อนัตตาเปื่อย อนัตตา
เนา

อสุภ อสุภฯ นิสสตุโต นิชชีโว สุณโณฯ สฬโห ปนาย
ปิณฑปาโต อชิจฺจนีโย อิมํ ปุตฺติกาโย ปตฺวา อติวีย ชิจฺจนีโย
ชายติ ฯ

มันเป็นของบุตรของเนา ก็แปลงถึงอนัตตาได้เหมือนกัน
นั่นละ อนัตตาบุตร อนัตตาเนา

พุทธคุณ ภาวนาลงถึงอนัตตาได้บ ธรรมคุณ สังฆคุณ ภาวนา
ลงถึงอนัตตาได้บ อนัตตาคุณอันที่เป็นบเกิดบดับ อนัตตาคุณอัน
เหนือกว่าคุณในโลกทั้งหลาย บแม่นแต่นามคุณ คุณนามก็แม่น
หรือนามคุณก็แล้วแต่จะว่า ที่เป็นของบเกิดบดับ คุณพระพุทธเจ้า
บเกิดบดับ ที่มันเกิดมันดับก็เป็นผู้บริกรรมพุทโธๆ อยู่ นั่นละ เพราะ
มันเป็นเจตสิก

คุณของพระพุทธเจ้านะ ไผว่ามันเกิดมันดับไปไหน เป็น
โลกุตระคุณ คุณพระธรรม คุณพระสงฆ์ คุณพ่อคุณแม่ ก็โอรรวม
ใส่กันแล้ว คุณของท่านผู้มีพระคุณก็โอรรวมใส่กันหมดแล้ว
คุณครูบาอาจารย์ สรรพคุณทั้งปวงในโลกียก็เป็นเมืองขึ้นของ
พุทธคุณ ธรรมคุณ สังฆคุณทั้งหมด แล้วก็พุทธคุณ ธรรมคุณ
สังฆคุณ เป็นเมืองขึ้นของพระนิพพานทั้งหมด ยอดของพระคุณ
ไปรวมกันอยู่ นั่น รวมกันอยู่ นั่น เป็นคุณอันบเกิดบดับ นั่นเป็นการ
พิจารณาจนถึงโลกุตระคุณ

กายพิจารณาถึงอนัตตาได้หรือไม่ สติกำหนดพิจารณาเป็น
อารมณ์ว่า กายนี้ก็สักว่ากาย ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา เรียก
กายานุปัสสนา

สติกำหนดพิจารณาเวทนา คือ สุข ทุกข์ และไม่สุขไม่ทุกข์
เป็นอารมณ์ว่า เวทนานี้ก็สักว่าเวทนา ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา
เรียก เวทนานุปัสสนา

สติกำหนดพิจารณาใจที่เศร้าหมองหรือผ่องแผ้ว เป็นอารมณ์ว่า
ใจนี้ก็สักว่าใจ ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา เรียก จิตตานุปัสสนา

สติกำหนดพิจารณาธรรมที่เป็นกุศลหรืออกุศลที่บังเกิดกับใจ
เป็นอารมณ์ว่า ธรรมก็สักว่าธรรม ไม่ใช่สัตว์บุคคลตัวตนเราเขา
เรียก ธรรมานุปัสสนา

อันนี้ก็เรียกว่า กาย เวทนา จิต ธรรม พิจารณาถึงอนัตตา
ได้เหมือนกัน จะว่าอย่างไรอีก

ในพระพุทธศาสนา
อนัตตานั่นละ
เป็นธรรมอันลึกล้ำกว่าหมู่
ที่จะมาถอนอุปาทานได้

ท่านบางคนยืนยัน

“ว่ามีที่อยู่ ไปอยู่ที่จิตเด่นดวงนั้น” ว่าชั้น

“ว่ามีที่อยู่ ไปอยู่ในอุเบกขานั้น บมีที่อยู่ ไปอยู่กับผู้รู้ชั้น มีแต่
ผู้รู้เด่นดวงอยู่โชน์โชน์” ว่าชั้น

อุเบกขาก็เป็นอุเบกขวางได้เหมือนกันนั่นแหละ
ถ้ามีผู้ไปยึดมั่นถือมั่นเอาเป็นสัตว์เป็นบุคคลเป็นเราเป็นเขา
ผู้รู้ถ้ามีผู้ไปยึดมั่นถือมั่นเอาเป็นเราเป็นเขา
เป็นสัตว์เป็นบุคคล
มันก็เป็นภาพเป็นชาติได้เหมือนกันอีกนั่นแหละ

อุเบกขาสุข ทุกข์ ก็ตาม สุข ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา ถ้ามี
ผู้ยึดถือเอาไปเป็นเจ้าของ มันก็เป็นภาพเป็นชาติอันละเอียดหมด
นั่นล่ะ พูดอย่างนี้เลย เป็นวิญญานปฏิสนธิหมดล่ะ เป็นเหตุเป็น
กรรมเป็นวิบากทั้งหมดนั่นล่ะ เหตุก็ผลของเหตุ นั่นได้ กรรมก็ผล
ของกรรมนั่นได้ วิบากนั่นได้ เหตุ พืช กรรม ผลของเหตุ ผลของพืช
ผลของกรรม ก็สังเคราะห์เข้าได้ ส่วนจะไปทางผิดหรือทางถูกก็เป็น
อีกเรื่องหนึ่งต่างหาก

พระอรหันต์อยู่ปากผิดปากถูกโน้น ปากได้ปากเสีย
เพราะว่าสำคัญว่าบได้อะไร แล้วจะสำคัญว่าเสียอะไร
เพราะบสำคัญว่าสูญหรือบสูญ ว่าชั้น

แล้วจะไปบัญญัติว่า
พระอรหันต์สูญหรือบ่สูญอย่างไรนั้น
เพราะว่าอดีตก็ส่งคืนให้อดีต
อนาคตก็ส่งคืนให้อนาคต
ปัจจุบันก็ส่งคืนให้ปัจจุบันเสียแล้ว
เพราะบ่ไปสอดแทรกยึดถือเอาว่าเป็นเจ้าของ
วิญญานปฏิสนธิของเพิ่นก็บ่มีที่ตั้งอยู่
แล้วภพจะมีอยู่ไหน จะว่าชาติมีอยู่ที่ไหนอีก

ภาโว ภว ปจฺจโย จิตฺเต้าภวํงคฺ

จิตเข้าภวํงคฺ ก็คือจิตเข้าไปหาภพนั้นละ ภาโว ภวะ มันเป็น
ปัจจัยอยู่ ถ้าติดอยู่ในภวํงคฺก็เป็นภพเหมือนกันนั้นละ ให้อ่างนี้
เพราะมันบ่ใช้สมาริหัตตอ

ภาวนามา ๑๐ ปี ๒๐ ปี ก็มีแต่มาพูดเรื่องสมาริหัตตอ เทวบุตร
เทวดา พระอินทร์ พระพรหม เลื่อมยั๊ๆ ยิบๆ อย่างนั้นอย่างนี้
ตะวันมันก็เลื่อมอยู่คือหยังนี้ มันเลื่อมอยู่อย่างนั้น บ่เห็นว่ามันละ
กิเลสได้ ดาวหมูนั่นก็เลื่อมอยู่แวบๆ อยู่ แก้วแหวนมันก็ยังเลื่อมตัว
บ่เห็นมันมาละกิเลสให้เรา

“แจ้งสว่างมาก” เพิ่นว่า

“ผู้เข้าภาวนาไปแล้วเห็น” เพิ่นเอามาพูดอวด

“พระอาทิตย์มันแจ่มสว่างไปถึงไหน
บ่เห็นว่ามีหมาขำระกิลีสให้เรา” ว่าอย่างนี้เลย

“พูดให้มือกินหารแทนแหม่ม” เพื่อนว่า

“ดำดินบินบนบ่ได้ อย่าลืมาพูดแหม่ม ผู้ซำบ่เชื่อดอก” เพื่อนว่า

ถ้าเชื่ออย่างนั้นก็ ปลาหลด สรณัง คัจฉามี จะเป็นไรไป มันยิ่งดำดินเก่ง ปลาไหล สรณัง คัจฉามี หมู่นั้น นก สรณัง คัจฉามี พวกนั้นมันก็ยั้งบินเก่ง แมงอะไรที่มันไต่หน้าไต่ แมงอิทุหรือที่เขาเรียก ก่างจ่างๆ แล่นไป แมงอิทุ สรณัง คัจฉามี ทำไม่ถึงบ่ว่าอย่างนั้น เทวบุตร เทวดา อินทร์ พรหม พระยม พระกาฬ จตุโลกบาลทั้ง ๔ มันบ่อยู่ใต้อำนาจของอนิจจังหรือ พิจารณาตุลี อาพารดาบส อุทกดาบส ตายคาบริกรรม

“เป็นผู้มีสัญญาที่ไม่ใช่ เป็นผู้ไม่มีสัญญาที่ไม่ใช่

เป็นผู้มีสัญญาที่ไม่ใช่ เป็นผู้ไม่มีสัญญาที่ไม่ใช่

ไม่ใช่ก็ไม่ใช่

เป็นผู้ไม่มีสัญญาที่ไม่ใช่ เป็นผู้ไม่มีสัญญาที่ไม่ใช่”

ตายคาบริกรรมค่านั้น ไปเกิดในอรุปรหมอายุ ๘๔,๐๐๐ กัป ถึงปานนั้นยังอยู่ใต้อำนาจอนิจจัง ได้กลับมาเกิดเป็นเปรต เป็นผี เป็นหมู เป็นหมา เป็นเป็ด เป็นไก่ เป็นคนหูหนวกตาบอดอยู่นั้นแต่พูดอย่างนี้เลย

บุรุษคนหนึ่งไปเยี่ยมข้าวเขាប់ทันได้มาใช้คืนเขา บ่ทันได้ใช้คืนเขา ข้าวหมีนหนึ่ง ข้าว ๑๒ กิโล ก็เลยพาหมู่เห็ดถนนหนทาง เป็นหัวหน้าหัวหน้าเห็ดศาลงศาลา พอถึงเวลาตายมาก็ระลึกถึงกรรมดีนั้น เวลานั้นตำแหน่งพระอินทร์ก็ว่างอยู่พอดี ก็เลยได้ไปอุบัติเป็นพระอินทร์ พอหมดอาณิสงส์แล้วหมดอายุแล้ว ก็ได้ลงมาเกิดเป็นควายไถนาให้เขา เพราะว่าบ่ได้ใช้หนี้ข้าวเขาคืน นั้นพวกโลกียะเดีนี้ มันบ่เหมือนพระโสดาบันเดี โสดาบันจึงเป็นโลกุตระ

ที่นี้มีปัญหาสอดเข้ามาว่า

“สวรรค์ชั้นดาวดึงส์นี้เป็นชั้นโลกีย์หรือโลกุตระ”

มันก็มีปนกันอยู่ทั้งโลกีย์กับโลกุตระนั้นแหละ เหมือนกันกับโลกมนุษย์เฮานี้ละ ปนกันอยู่ทั้งคนขี้โหดสามานย์ก็ปานนั้น ทั้งพระโสดาบันก็ปน พระสกทาคามี พระอนาคามี พระอรหันต์มีอยู่ในโลกอย่างนี้ละ ให้เข้าใจอย่างนี้ มันก็ปนกันอยู่นั้นละโลกอันนี้ บ่มีอะไรไปปนแต่ชั้น อวิหา อตปปา สุทสสา สุทสสี อกนิฏฐา เพราะเป็นที่อยู่ของพระอนาคามีจำพวกเดียว นอกนั้นชั้นอื่นๆ มันปนกันอยู่เหมือนในมนุษย์โลกเรานี่ละ ผู้เข้าตระกูลเข้าอยู่เต็มภูมิก็มีได้ ผู้ภวานาก็ภวานาอยู่เต็มภูมิก็มีได้ ผู้ถึงโสดาบันก็โสดาบันอยู่เต็มภูมิได้ชั้น ผู้กินเหล้าก็กินเหล้าอยู่เต็มภูมิได้ชั้น ผู้เล่นเลกก็เล่นเลขอยู่เต็มภูมินั้นได้ ผู้เขาเว่นเขาก็เว่นอยู่เต็มภูมิ

ในโลกหน่วยเดียวกันนี้ ผู้เฟิ่นพันไปแล้วก็พันอยู่เต็มภูมิ เหมือน หลวงปู่มั่น หลวงปู่ขาว นั้น ไม่รู้จะพูดอย่างไรไปอีกละเว้ย พูดกัน ความสงสัยของหมู่ของเพื่อนแต่ละ

ถ้าพูดว่ามรรคผลนิพพานบ่มีอย่างนี้ แล้วมีแต่สัจจบเสียก ควยอ่อนมาเลียใส่มีอนั้นนะ รู้จักไหม

“มรรคผลนิพพานหมดแล้ว”

ก็หมดนะสิคนแบนนี้ แต่ท่านคนอื่นไม่หมดดอก

“มรรคผลนิพพานหมดแล้ว บ่มีใผ่ได้ดอก” เฟิ่นผันว่า

บ่เห็นอาจารย์สิงห์ทองหรือ ท่านเป็นคนชี้คือ

มีอาจารย์องค์หนึ่งว่า “ไผ่ปฏิบัติก็ปฏิบัติไปเถอะ มรรคผล นิพพานบ่มีดอก หมดแล้ว” อาจารย์คนนี้เป็นคนขาหักได้

“ตัวขาหักก็เหมกว่าคนอื่นขาหักเหมือนตัว” ว่าซั้น อาจารย์ สิงห์ทองท่านพูดขึ้นอยู่ข้างล่าง พูดแล้วก็เดินเข้าโบสถ์ คนชี้คือได้ อาจารย์สิงห์ทอง เดินเข้าโบสถ์นั้น

“ตัวตาบอดก็เหมกว่าคนอื่นจะตาบอดเหมือนตัว

ตัวโง่ก็เหมกว่าคนอื่นจะโง่เหมือนตัว

ตัวขาหักก็เหมกว่าคนอื่นจะขาหักเหมือนตัว

ในโลกนี้ก็มีเศรษฐี ๗-๘ คนนั้น
ตัวหากกินบ่พอปากขาดบ้านบ่พอเรือน
ก็เลยเหมาว่าคนอื่นจะอดจนเหมือนตัว
ผู้เขารวยเขาก็รวยอยู่
พูดบ่มีเยี่ยงอย่าง
พระครูบาอาจารย์ใหญ่ชั้นนี้” ว่าชั้น

ว่าแล้วก็จ่มไปนั้น คนขี้ตื้อได้เพื่อนอาจารย์สิงห์ทอง จ่มเข้าไป
โบสถ์นั้น

ที่นี้เพื่อนอาจารย์กงแก้ว เพื่อนเล่าให้เราฟัง

“โอ้ย ผมละตกใจอยู่ ผมได้ยืนท่านสิงห์ทองว่า” อาจารย์กงแก้ว
“โอ กล้าพูดปานนั้นแต่อาจารย์สิงห์ทอง บ่แม่นของง่าย ๆ เด้”

คนมาเกิดในโลกนี้ ผู้ที่เขาสร้างบารมีเต็มตื่นมาแล้วก็มีอยู่
ผู้ที่เพิ่งจะมาสร้างก็มีอยู่ คนมาเกิดในศาสนาแต่ละยุคๆ นะ คนมา
จากที่เดียวกันหมดหรือ สร้างบารมีมาเสมอกันหมดอย่างนั้นหรือ
ผู้ที่เขาบางแล้วก็มี ผู้ที่เขาจะพ้นไปแล้วก็มี

ธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้าบาทคาถาเดียว บางคนก็ลง
หม้อนรกนั้น บางคนสำเร็จเป็นพระโสดาบัน บางคนสำเร็จ
สกทาคามี บางคนสำเร็จพระอนาคามี บางคนสำเร็จพระอรหันต์
ทำไมถึงเป็นอย่างนี้ ก็เพราะภูมิสมบัติของท่านเหล่านั้นสร้างมา

ต่างกัน ผูกขาดแต่ศาสนาของพระโคตมนี้ เพิ่งจะได้มาเกิดเป็น มนุษย์ด้วยกันหมดยังนั้นหรือ ผู้ที่เขาเป็นมาหลายชาติหลายภพ แล้วก็มี ผู้ที่เพิ่งจะมาเกิดเป็นมนุษย์ก็มี ในศาสนาของพระพุทธเจ้า องค์ใดๆ ก็เหมือนกันนั่นแหละ

ดอกบัว ๔ เหล่า มีอยู่แต่ในครั้งพุทธกาลหรือ ครั้งนี้ก็มี

ดอกบานก็บานเต็มภูมิ

ดอกตูมก็ตูมเต็มภูมิ

ออกอยู่ใต้น้ำก็ใต้น้ำเต็มภูมิ

ดอกเสมอน้ำก็เสมอน้ำเต็มภูมิ

ดอกบัวแต่ละกอหมายถึงโลกๆ หนึ่ง ดอกบัวแต่ละดอกหมายถึง ความถึงคนแต่ละรายของบุคคล เราจะไปเป็นกระต่ายขาเดียว ยืนยันว่ามีพระอรหันต์อยู่อย่างนั้นหรือ ว่าปมีพระโสดาบัน ปมี พระสกทาคามีอย่างนั้นหรือ

“พระพุทธเจ้าล่วงไปแล้วนานเท่านั้น เกือบเต็มดอก”
ไปจับเก็ลือดูผู้ใดที่ว่าอย่างนั้น

มีคนมาถามเราเหมือนกันนั่นละ นางไพจิตรนะ

“ใครเป็นพระโสดาบัน ใครเป็นพระสกทาคามี ใครเป็น พระอนาคามี หลวงปู่ ใครเป็นพระอรหันต์”

“ก็ใครจิบเกลือ ผู้นั้นก็รู้จักรสเค็ม ลุกๆ ไม่ต้องมาถามดอก”

“อ้อย หลวงปู่เชกแล้ว” ว่าซัน เราว่า “หลวงปู่เชกแล้วๆ”

“ใครจิบเกลือคนนั้นก็รู้จักว่าเกลือเค็ม น้อยหรือมาก ขึ้นอยู่กับการจิบ เค็ด เค็ม หวานจัดก็เหมือนกัน อันเดียวกัน”
เราว่าอย่างนี้ พระธรรมไปได้ลำเอียงเข้ากับไผ่ได้

ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็นโลกทิพย์หมดละ ลืมตาขึ้นมันก็เป็น
โลกทิพย์ในด้านเห็นสูง หลับตาเข้ามามันก็เป็นโลกทิพย์ในทางมืด

เหตุกับผลอยู่ห่างกันพอก้าวอะไร

เหตุจับผลก็จับ เหตุวางผลก็วาง

เหตุกำผลก็กำ เหตุวางผลก็วาง

เหตุพูดผลก็พูด เหตุสงสัยผลก็สงสัย

จะว่าอย่างไรอีก เหตุกับผลอยู่ห่างกันพอก้าวอะไร

เหตุนั้นพระปิณฑโฑทวารชะ เพ็นจึงว่า

“ไผ่สงสัยในมรรคผลนิพพาน จงถามเราเถิด”

เพ็นร้องประกาศไปทั่ววัดทั่ววา เพราะนิสัยเพ็นเป็นอย่างนั้น
หากว่าเหตุกับผลมันบ่มี มรรคผลนิพพานก็บ่มีแหล่ว เหตุก็แปลว่า
กิริยาที่ลงทำ ผลก็แปลว่าผลของกิริยาที่เหตุทำ เหตุกับผลมีอยู่ทุก
ขณะจิตอย่างนี้แล้ว มรรคผลนิพพานก็มีอยู่ทุกขณะจิต มรรคก็

แปลว่าข้อปฏิบัติ ผลก็แปลว่าผลของการปฏิบัติ เหตุก็แปลว่าตัวเหตุ ตามเดิม ผลก็แปลว่าผลของเหตุ พืชก็ดี เหตุก็ดี มรรคก็ดี กิริยาก็ดี กรรมก็ดี สงเคราะห์เข้ากันได้ ผลของเหตุ ผลของพืช ผลของกรรม ผลของกิริยาก็สงเคราะห์เข้าได้ ส่วนจะไปทางผิดหรือทางถูกนั้น มันแล้วแต่ผลแต่กรรมเป็นประมาณ ผลต้องประสงค์ก็ได้รับ

อย่างเราหลับตาลงอย่างนี้ แต่บ่อยากได้ความมืด มันก็ยังมืด อยู่แน่แท้ เราลืมตาอยู่อย่างนี้ “เราอย่ามองเห็นแต่บ่ ผู้ซำจะลืมตา” ว่าซัน เราจะห้ามได้บ่อ ว่าอย่างนี้เลย

ผมนี้บ่ได้สงสัย

หมู่ที่สงสัยก็จงหาบไปพระนิพพานด้วยชะ

เราบ่สงสัย ว่าแต่ทำเหตุให้มันพอเท่านั้น

บวชเข้ามาแล้วบ่หวังพันทุกข์ในวิภูสงสาร

แล้วจะบวชมหาสะแตกอิหยังหมู่เฮา

บวชมาลงโลก มันสิลงหม้อนรกนุ่น

หากจะตายก็ให้ตายคาภวานานัน ยอมให้มันตายแต่ร่าง กระดูกนั้น แต่จิตใจบ่ยอมให้มันตาย ธรรมะบ่ยอมให้มันตาย บ่ได้ชั้นหนึ่งก็ให้มันได้ชั้นหนึ่ง บ่ได้ชั้นโลกุตระก็ให้มันได้ชั้นโลกีย์ ได้ไปเกิดเป็นมนุษย์กับเฟิ่นจะบ่ดีอยู่หรือ ได้ไปสวรรค์เป็น บางครั้งบางคราวจะบ่ดีอยู่หรือ ดึกว่าไปลงท่วนอยู่หม้อนรกนุ่น ว่าอย่างนี้เลย

บวชเข้ามาแล้วหาความสุขบ่เห็น
แล้วจะออกไปหาความสุขในโลกมันจะเห็นอะไร
เขาปล่อยให้บวชเข้ามาแล้วยังหาความสุขบ่เห็น
ยังบ่เห็นธรรมอยู่
แล้วออกไปทางโลกทำอย่างใดมันจึงจะเห็น
ไปเห็นก็ไปเห็นแต่่งามขาของเขานั้นแหละ

อ้อ ตำนานแต่เมฆวันเขียว ตัวเรานี้ก็เป็นเมฆวันเขียวหัวดำ
สีก็ออกไปก็ไปเป่าแคน ฟังเสียงแคน “ลุ่มๆ” ไปต่อมของเน่า
ของเหม็นเขามา เป็นเมฆภูเมฆฝั่งเวลากลางคืน “ทุกข์จริงๆ” เสียง
กลองเพ็น ฟ้อนคึกคึกๆ ใส่พร้อม เราบ่เคยฟ้อนสักครั้งดอก ฟ้อนบ่
เป็นดอกเรา อย่าไปเสียเปรียบกิเลสพวกเรา

“เสียดทุกหยดบูชาพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์
ระลึกได้ก็ดีไม่ระลึกได้ก็ดี
ขอเป็นข้าเป็นทาสพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ อยู่ทุกเมื่อ
ขอให้ชี่รดเยี่ยวรด
เหยียบย่ำถ่มน้ำลายคายน้ำมูก
ใส่สกลกาย วาจา ใจ ทุกหนทุกแห่งทุกวิถีทาง
ปมีประมาณ
เพื่อพ้นทุกข์ในวัฏสงสารโดยด่วน
ในปัจจุบันชาตินี้”

ปัจจุบันชาติจะหมายเอาไกลปานใด ก็ปัจจุบันจิตปัจจุบันธรรม
นี้แหละเรียกว่าปัจจุบันชาติ ให้หลุดพ้นเป็นพระโสดาบัน สกทาคามี
อนาคามี อรหันต์ ในปัจจุบันจิตปัจจุบันธรรมนั้นละ บ่แม่นจิตอดีต
บ่แม่นจิตอนาคต จะสิ้นความสงสัยตอนใดๆ ก็จิตปัจจุบันธรรม
ปัจจุบันบ่แม่นจิตอดีต บ่แม่นจิตอนาคต ดังนั้นพระพุทธเจ้าจึง
ตรัสว่า **ปัจจุบันนุญจ โย ธมฺมํ ผู้ใดเห็นธรรมในปัจจุบัน ผู้นั้น**
ไม่อ่อนแอแคลงแคลนในพระพุทธศาสนา นั้น

๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรี

ก็ย่นลงมาในปัจจุบันจิตปัจจุบันธรรม

ลมหายใจเข้าออกขณะหนึ่ง

ครบ ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรีหมด

มีทั้งความเกิดขึ้น มีทั้งความแปรปรวน

มีทั้งความแตกสลาย

มีทั้งคุณพระพุทธ มีทั้งคุณพระธรรม มีทั้งคุณพระสงฆ์

มีทั้งความเปื่อยความเน่า

มีทั้งดิน น้ำ ไฟ ลม มีครบหมด

ลมหายใจออกครั้งหนึ่งก็เหมือนกัน ขณะจิตที่นึกขึ้นครั้งหนึ่ง
ก็เหมือนมีใน ๘๔,๐๐๐ พระธรรมชั้นตรีหมด บ่แม่นว่ามีอันมีอื่น
จึงจะมี เรานับดินหนึ่ง ดินจึงมี ว่าชั้น บ่แม่นว่ามันมีก่อนที่เรา นับ
แล้วบ้อ ไฟอย่างนี้ บ่แม่นไฟมันมีอยู่ก่อนนับแล้วบ้อ ลม บ่แม่น

ลมมันมีอยู่ก่อนที่เราจะนับแล้วบ้อ น้ำ บ่แม่นน้ำมันมีก่อนเรานับ
แล้วบ้อ เมื่อเป็นดั่งนั้น สิ่งทั้งปวงมันก็มีอยู่ในปัจจุบันหมด ไปหา
แบกแต่คัมภีร์นั้นคัมภีร์นี้อยู่ คัมภีร์ปัจจุบัน

มโนปุพฺพงคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา

ธรรมทั้งหลายมีใจเป็นใหญ่

มีธรรมเป็นใหญ่อยู่เหมือนกัน

มีปัญญาเป็นใหญ่เหมือนกัน

สัทธินทรีย์ วิริยินทรีย์ สตินทรีย์ สมานินทรีย์ ปัญฺญินทรีย์

ปัญญาเป็นใหญ่ในธรรมทั้งหลายหมด

ฟังออกใหม่ท่านมหา ไม่ได้พูดภาษากลาง ต้องหัดภาษาภาค
อีสานบ้าง ถ้าจะพูดแต่ภาษากรุงเทพฯ เราก็ตระหนี่ภาษา ต้องพูด
ภาษาภาคอีสานให้คุณฟังด้วย ท่านนี้ๆ อยู่นานแล้ว ฟังออกแล้ว
หลายพรรษาแล้วฟังออกแล้ว

พหูวนะย่นลงเป็นเอกวนะ สัพพนามย่นลงเป็นเอกนาม
จิตจะมีตั้งล้านๆ ดวงก็ตาม ก็ย่นลงในเอกจิตเอกธรรมในปัจจุบัน
จะมี ๘๙ ดวงก็ตาม ๑๒๑ ดวงก็ตาม ก็ย่นลงในเอกจิตเอกธรรม
ธรรมจะมีนานาธรรมก็ตาม สัพพธรรมก็ตาม ทั้งฝ่ายโลกีย์ทั้งฝ่าย
โลกุตระก็ตาม ก็ย่นลงเป็นเอกจิตเอกธรรมทั้งหมด ถ้าไม่อย่างนั้น
แล้วก็จะมั่วแต่มาท่องพระไตรปิฎกอยู่ แล้วเฝ้าจะได้มรรคผล
นิพพานสักที พระไตรปิฎกมันมีมากคือสิตายนี้

ไตร แปลว่า สาม ปฏิก แปลว่า ที่รวบรวม รวบรวมกาย
รวบรวมวาจา รวบรวมใจ

ถ้าจะว่าเป็น **ติกะ** ก็ว่า กาย วาจา ใจ

จะว่าเป็น **เทว** หรือ **ทุกกนิบาต** ก็ว่า กายกับใจ

ถ้าว่าเป็น **ติกนิบาตร** ก็ว่า กาย วาจา ใจ

ถ้าว่าเป็น **จตุกนิบาต** ก็ว่า อริยสัจ ๔ หรือ ธาตุ ๔ เป็นต้น

ถ้าว่าเป็น **ปัญจกนิบาต** ก็ รูป เวทนา สัญญา สังขาร
วิญญาณ

ถ้าว่าเป็น **ฉกนิบาต** ก็ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ

ถ้าว่าเป็น **สัตตกนิบาต** ก็ปฐวีธาตุคือธาตุดิน อาโปธาตุคือ
ธาตุน้ำ เตโชธาตุคือธาตุไฟ วาโยธาตุคือธาตุลม อากาศธาตุคือ
ช่องว่างที่มีอยู่ในกาย วิญญาณธาตุคือความรู้อะไรได้

หรือ **สัตตาวาส ๗** ที่เป็นที่เกิดที่อยู่ของสัตว์ทั้งหลาย

หรือ **อปริหานิยธรรม ๗** อย่าง ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความ
เสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว เรียกว่าอปริหานิยธรรม
มี ๗ อย่าง

๑. หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์

๒. เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุม เมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก และพร้อมเพรียงกันทำกิจของสงฆ์ที่จะต้องทำ

๓. ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าไม่บัญญัติ ไม่ถอนสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้แล้ว สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบทตามที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้

๔. ภิกษุใดเป็นผู้ใหญ่เป็นประธานในสงฆ์ เคารพนับถือภิกษุเหล่านั้น เชื่อฟังถ้อยคำของท่าน

๕. ไม่ลู่อ่านาจนแก่ความอยากที่เกิดขึ้น

๖. ยินดีในเสนาสนะป่า

๗. ตั้งใจอยู่ว่าเพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาส ขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข

ธรรม ๗ อย่างนี้ตั้งอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นไม่มีความเสื่อมเลย มีแต่ความเจริญฝ่ายเดียว

ถ้าว่าเป็น ๘ อัฐฐกะ คือ หมวด ๘ โลกธรรม ๘ ธรรมที่ครอบงำสัตว์โลกอยู่ และสัตว์โลกย่อมเป็นไปตามธรรมนั้น เรียกว่า โลกธรรม

โลกธรรมนั้นมี ๘ อย่าง คือ มีลาภ ๑ ไม่มีลาภ ๑ มียศ ๑ ไม่มียศ ๑ นินทา ๑ สรรเสริญ ๑ สุข ๑ ทุกข์ ๑

ในโลกธรรม ๘ ประการนี้ อย่างไม่อย่างหนึ่งเกิดขึ้น ควรพิจารณาว่า สิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ก็แต่ว่ามันไม่เที่ยง เป็นทุกข์ แปรปรวนเป็นธรรมดา ควรรู้ตามที่เป็นจริง อย่าให้มันครอบงำได้ คืออย่ายินดีในส่วนที่ปรารถนา อย่ายินร้ายในส่วนที่ไม่ปรารถนา

ว่าเป็น ๘ ก็ว่าได้อีกหลายอย่างอยู่

สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต
สัมมาอาชีโว สัมมาวายาโม สัมมาสติ สัมมาสมาธิ

ย่นเป็น ๓ ก็ได้แก่ ศील สมาธิ ปัญญา

ถ้าว่าเป็น ๙ มละคือมลทิน ๙ อย่าง โกรธ ๑ ลบหลู่บุญคุณ
ท่าน ๑ ริษยา ๑ ตระหนี่ ๑ มายา ๑ มักอวด ๑ พุดปด ๑ มีความ
ปรารถนาลามก ๑ เห็นผิด ๑

ว่าเป็น ๙ ก็โลกุตรธรรม ๙ มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑
แน่ะ ก็ความเก่า

ถ้าว่าเป็น ๑๐ ก็กุศลกรรมบถ ๑๐ อกุศลกรรมบถ ๑๐

ถ้าว่าเป็น ๑๑ ก็ เอกาทส

ถ้าว่าเป็น ๑๒ ก็ เทวทส ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ รูป เสียง
กลิ่น รส โผฏฐัพพะ ธรรมารมณฺ์ รวมกันเข้าเป็น ๑๒

แล้วสิ่งเหล่านี้มันเป็นอย่างไ

มันก็อยู่ที่ใต้อำนาจของ อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา

ถ้าเราพิจารณาอนิจจังแล้ว

ก็เรียกว่าเราพิจารณากรรมฐาน

ทุกๆ กรรมฐานในพระพุทธศาสนา

เพราะทั้งหมดมารวมกันอยู่ในสถานี่ใหญ่นี้

มหาปัญญาที่อยู่ตรงนี้

ถ้าเราเห็นอนิจจังชัด ก็เห็นทุกขังชัด ก็เห็นอนัตตาชัด

แล้ววิชาความเ

ต้นหาความทะเยอทะยานอยากในวิภูสงสาร

มันจะมาจากประตูใด

มันก็จะบ่ดับไปบ่อั้น

ลองให้มันเห็นชัดจริงๆ ทะแหม้

เห็นทุกข้อย่างเดียวทั้งอดีตทั้งอนาคตทั้งปัจจุบัน

มันก็สามารถดับไปเหมือนกัน

อวิชา ต้นหา อุปาทาน

ภพชาติ ชรา มรณะ โสภปริเทวะ อุปายาสา

บ่ต้องไล่ไปหลายเท่าได้ดอก

จ่มเท่าได้มันยิ่งจ่มยาก ท่องไปเท่าได้มันยิ่งท่องยาก

เหมือนอย่างปัญหาของนักธรรมชั้นเอกแต่ก่อน สมัย ๒๔๘๘ นะ
ถามนักเรียน

“ผู้ภาวนาพุทโธๆ จะเป็นสมณะหรือวิปัสสนา”

ถ้าจะตอบให้ถูกในสนามหลวงก็ต้องตอบว่า

“เป็นสมณะ เพราะเป็นบริกรรมภาวนา ภาวนาในบริกรรม”

ทุกวันนี้ถ้าจะให้เราตอบ เราตอบแล้วอย่างนั้น

“ผู้ภาวนาพุทโธๆ นั้น จะว่าเป็นสมณะก็ไม่ถูก
จะว่าเป็นวิปัสสนาก็ไม่ถูก

เพราะมันขึ้นอยู่กับญาณสัมปยุตของผู้ภาวนา

ยกอุทาหรณ์ เช่น เขาภาวนาพุทโธๆ อยู่

แล้วเห็นความแตกสลายไปของสังขาร

ในขณะที่เขาบริกรรมอยู่นั้น

จะไปบัญญัติเขาว่าเป็นสมณะ มันก็ไม่ถูก

มันต้องเป็นวิปัสสนา

เพราะเขามีญาณสัมปยุตในขณะที่เขาบริกรรม”

เราตอบอย่างนี้โลด เพราะพวกนักเรียนบิได้ภาวนา ก็ตอบ
ตามปริยัติเฉยๆ ป๋ยอมง่ายๆ ได้เรานะ

ยกอุทาหรณ์อีก

“ถ้าอย่างนั้นผู้หนึ่งลอบฝ่าไปลอบฝ่ามาแล้วบริกรรม **รโซ ทรณ**
รช ทรติ. มันก็น่าจะเป็นบริกรรมภาวนา แต่ทำไมถึงแตกฉานใน
ปฏิสัมภิทา ๔”

เราก็จะพูดไปอย่างนี้ เอ้า จะว่ายังไงที่นี้พวกมหานะ นั้น
ผิดกันใหม่กับพวกภาวนา ผิดหรือปผิด

“รโซ ทรณ รช ทรติ. ก็น่าจะเป็นสมณะ
เพราะบริกรรมไปบริกรรมมา
แต่ทำไมถึงแตกฉานปฏิสัมภิทา ๔
นั่นก็เพราะญาณสัมปยุตของเขาต่างกัน”

ว่าอย่างนี้แล้วเรา ก็อยู่ในมรรคเท่านั้นตัว

ว่าไปหลายโกหกหลาย หากว่าเขาโกหก ตัวก็อย่าไปเชื่อสิ
ตัวมีสิทธิ์อยู่ เป็นบ้ำบ้อ

ธรรมะปฏิสัมภิทา ท่านแตกฉานในธรรม

“นโม” ของพระโสดาบัน เป็นนโมที่เห็นสูงหนทาง บ่สงสัย
นโมพระโสดาบันบ่ผูกเวรกับใผ นโมแปลว่านอบน้อมได้

“นโม” ของพระสกทาคามี ละเอียดไปกว่าพระโสดาบัน
แยกคากว่ากัน เพราะมีญาณสัมปยุตต่างกัน

“นโม” ของพระอนาคามี นโมอันนั้นนอบน้อมไป เพราะพ้น
จากกามารมณ์ โทसारมณ์ก็มีแล้วแต่

“นโม” ของพระอรหันต์ เป็นเรียนนโมจบ

ธรรมบทเดียวกันแต่ต่างกันเด่นั้น นอบน้อมจนบ่มีกิเลส
ก็แสดงว่าเรียนนโมจบแล้วขั้นตัวนั้น

พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ ก็เหมือนกัน

ไตรสรณคมน์ คมจนบโลก บโกธร บหลง

“นโม” ของคนทุกวันนี้ นโมเลข นโมผา นโมตาบอด บ่แม่น
นโมตาดี นโมตาดีนับตั้งแต่พระโสดาบันไป เห็นฮุ่งหนทางข้าม
พระนิพพานได้ เห็นฝั่งพระนิพพานได้

นโมให้ได้เมียผู้ฮู้ให้ได้ผู้ฮู้ดี ให้ได้ร่ำๆ รวยๆ ให้ได้ชายของ
มากๆ อันนั้นเป็นนโมโลกิยะ

ส่วนนโมโลกุตระนั้น นับนโมของพระโสดาบันขึ้นไป

ถ้าพูดแล้วมันขึ้นหน้าเต้เพิ่น ปานนกจิบโดด หี้หี้ มันถนัด
อย่างนี้เว้ย

ธรรมบทเดียวกัน พุทฺธัง สรณัง คัจฉามิ

พุทฺธังของพระอรหันต์ เรียนจบแล้วได้

อย่างไรจึงเรียกว่าเรียนจบนะ

พุทฺธะ ๔ จำพวก

สัมมาสัมพุทฺธะ คือพระพุทฺธเจ้า ๑

ปัจเจกพุทฺธะ คือพระปัจเจก ๑

สาวโกพุทฺธะ แปลว่า ผู้ชายเป็นพระอรหันต์ เป็นสาวก ๑

สาวิกาพุทฺธะ แปลว่า พระอรหันต์ผู้หญิง ๑

เรียกว่า พุทฺธะ ๔ จำพวก

พวกนั้นเรียนพุทฺธะจบแล้ว เพราะถึงพุทฺโธในสาวกแล้วได้

เป็นสาวกพุทฺโธแล้วได้ เพราะจบพระอรหันต์แล้ว

นั่น เอาละทีนี้ ไปได้ละ ภาวนาเข้าให้มันแตกฉาน ถ้าบ่
แตกฉาน มันก็บ่สิ้นความสงสัยในเจ้าของเต๋ ฟีน้องเอ๊ย มันผูก
ปัญหาใส่เจ้าของเต๋ อย่าให้มันผูกปัญหาใส่เจ้าของได้ มันผูกปัญหา
ใส่เจ้าของแล้วเห็ดให้เจ้าของเกิดความสงสัยขึ้น ทีนี้ก็ทิ้งผ้าพาดป่า
หนามแห้งแล้วก็ไปเข้าง่ามขาเขาล่ะ ไปนั่งเฝ้าหม้อปลาร้าเขานะ
เฝ้ารูเหยี่ยวเขา หวงรูเหยี่ยวเขาชั้นดี ทิ้งผ้าพาดป่าหนามแห้งแล้ว
ก็ต้องไปเฝ้ารูเหยี่ยวเขาล่ะ

พระเจ้า พระปล้น

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต

วัดบรรพตคีรี (ภูจ้อก้อ) จังหวัดมุกดาหาร

ISBN : 978-616-8220-04-7

พิมพ์ครั้งที่ ๒ : พฤศจิกายน ๒๕๖๔

จำนวน : ๕๐๐ เล่ม

จัดพิมพ์โดย : คณะศิษยานุศิษย์

พิมพ์ที่ : บริษัท ศิลป์สยามบรรณกิจและการพิมพ์ จำกัด

Tel. ๐-๒๔๔๔-๓๓๕๑-๒ Fax. ๐-๒๔๔๔-๐๐๗๘

E-mail: silpasiamprinting@hotmail.com

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

ห้ามจำหน่าย

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

หลวงปู่หล้า เขมปัตโต.

พระเจ้า พระปล้น.— กรุงเทพฯ : ศิลป์สยามบรรณกิจและการพิมพ์, 2564.
96 หน้า.

1. ธรรมเทศนา. I. ชื่อเรื่อง.

294.308

ISBN 978-616-8220-04-7

